

บทที่ ๑ บททั่วไป

๑.๑ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓

๑.๒ กรอบแนวคิดและทิศทางของแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม

๑.๓ บริบทชุมชน

- แผนที่แสดงอาณาเขตตำบล
- ประวัติความเป็นมาของชุมชน
- สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของตำบลน้ำอ่าง

บทที่ ๑ บททั่วไป

๑.๑ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓

พระราชบัญญัตินี้บัญญัติขึ้น เพื่อให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการคุ้มครองและรักษาประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิต การแปรรูปและการตลาด ส่งเสริมให้เกษตรกรได้รับผลตอบแทนสูงสุด รวมทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรในรูปของสภาเกษตรกร เพื่อวางแผนเกษตรกรรมและรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกร เพื่อสนับสนุนสิทธิและการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการกำหนดนโยบายและวางแผนการพัฒนาเกษตรกรรมอย่างเป็นระบบเพื่อให้รัฐรักษาเสถียรภาพด้านราคาและความมั่นคงในอาชีพเกษตรกร เพิ่มศักยภาพและยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรให้ดีขึ้นทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองอย่างต่อเนื่อง ให้เป็นไปเพื่อเกษตรกรอย่างแท้จริง และมีกระบวนการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐด้านการปฏิบัติตามนโยบายเกษตรกรรม อันจะนำไปสู่การพัฒนาภาคเกษตรกรรมและระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศอย่างยั่งยืนในอนาคต ดังนั้น เพื่อให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญในการจัดตั้งสภาเกษตรกรแห่งชาติ เพื่อให้ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของเกษตรกรในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับเกษตรกรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

คำนิยามศัพท์

“เกษตรกรรม” หมายความว่า การเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ การประมง และกิจการอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา โดยการเสนอแนะของสภาเกษตรกรแห่งชาติ

“เกษตรกร” หมายความว่า ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรม

“องค์กรเกษตรกร” หมายความว่า กลุ่มเกษตรกรที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้ตามพระราชบัญญัตินี้

“แผนแม่บท” หมายความว่า แผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม

“สภาเกษตรกรจังหวัด” หมายความว่า สภาเกษตรกรกรุงเทพมหานครด้วย

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ

“สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัด” หมายความว่า สำนักงานสภาเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้วย

“หัวหน้าสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัด” หมายความว่า หัวหน้าสำนักงานสภาเกษตรกร

กรุงเทพมหานครด้วย

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการสภาเกษตรกรแห่งชาติ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร และสหกรณ์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามบทเฉพาะกาล ให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีอำนาจออกประกาศ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีอำนาจออกประกาศ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ประกาศนี้ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ซึ่งได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

๑.๒ กรอบแนวคิดและทิศทางของแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม

กรอบแนวคิดการพัฒนาการเกษตร

จากการรวบรวมข้อมูลและการระดมความคิดเห็นเกษตรกรในการจัดทำแผนงานพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล ระดับอำเภอ แล้วประมวลเป็นแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมจังหวัด จากนั้นรวบรวมข้อเสนอจากคณะกรรมการประจำสภาเกษตรกรแห่งชาติ ได้ข้อมูลปัญหาความต้องการและข้อเสนอแนวทางพัฒนาแก้ไข ปัญหาภาคการเกษตร ตามแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมฉบับแรก (พ.ศ.๒๕๕๙ – พ.ศ.๒๕๖๔) โดยมีกรอบแนวคิดมุ่งการพัฒนาตามข้อเสนอของเกษตรกร ดังนี้

๑) สร้างโอกาสให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงทรัพยากรในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ให้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในที่ดินทำกิน การปรับปรุงฟื้นฟูคุณภาพดิน มีโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุนและเครื่องจักรอุปกรณ์ในการดำเนินธุรกิจเกษตรอุตสาหกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ซึ่งทรัพยากรดังกล่าวเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการประกอบอาชีพการเกษตรให้ประสบผล

๒) พัฒนาศักยภาพของเกษตรกรและสร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรรมทั้งการเชื่อมโยงเครือข่าย โดยพัฒนาความรู้เกษตรกรรายคน ให้ได้รับข้อมูลที่เพียงพอประกอบการตัดสินใจ รวมทั้งเพิ่มศักยภาพในการจัดการฟาร์มให้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพ ยกระดับรายได้นอกจากนั้น สนับสนุนให้เกษตรกรรายย่อยรวมตัวในรูปกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร/สร้างความเข้มแข็งให้บริการธุรกิจแก่เกษตรกรสมาชิก ตลอดจนการเชื่อมโยงเครือข่ายจากกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรเป็นเครือข่ายระดับอำเภอและระดับจังหวัด เพื่อดำเนินธุรกิจเกษตรอุตสาหกรรมแปรรูป เกิดประโยชน์แก่สมาชิก ทั้งนี้ ต้องพัฒนาศักยภาพของผู้นำกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรด้านการจัดการธุรกิจ ร่วมดำเนินกิจกรรมกับกลุ่ม/องค์กร อย่างต่อเนื่องควบคู่กันไป โดยแบ่งการสร้าง ความเข้มแข็งของกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร เป็น ๒ ลักษณะ ได้แก่

๒.๑ การสร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร ในการใช้ข้อมูลร่วมวางแผนพัฒนาพื้นที่ โดยให้เกษตรกรมีส่วนร่วมสำรวจข้อมูลฐานทางเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพเกษตรกรรมที่ทำอยู่เดิมในพื้นที่ เพื่อประมวลผลอย่างง่ายชี้แจงแก่ที่ประชุมเกษตรกร เพื่อทราบศักยภาพของกลุ่ม/องค์กร ก่อนร่วมกันตัดสินใจกำหนดกิจกรรมการเกษตรที่ประสงค์ดำเนินการร่วมกัน โดยยึดแนวทางเกษตรกรรมยั่งยืนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง เช่น มิติดิน มิติน้ำ มิติเกษตรกรรมและมิติการรวมกลุ่ม เป็นต้น

๒.๒ การสร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรรายชนิดสินค้า

บนพื้นฐานหลักคิดว่าเกษตรกรที่ผลิตสินค้าเกษตรชนิดเดียวกัน จะเข้าใจปัญหาการผลิต การดูแลรักษา การแปรรูป และการตลาดสินค้าชนิดนั้นๆ ดีกว่าผู้อื่น เพื่มารวมกลุ่มกันสามารถปรึกษากำลังในการคิดวางแผนพัฒนาและแก้ไขปัญหาการผลิตได้อย่างครบวงจร จึงเสนอแนวทางการรวมกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรรายชนิดสินค้า (สินค้าชนิดเดียวกัน) ภายในอำเภอ แล้วจึงเลือกผู้แทนกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรในอำเภอเดียวกัน ขึ้นเป็นคณะกรรมการกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรรายชนิดสินค้านั้น ๆ ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับชาติ

๓) สร้างโอกาสด้านการตลาดผลผลิตของเกษตรกร โดยสนับสนุนการจัดตั้งตลาดกลางเกษตรกรประจำตำบลเชื่อมโยงตลาดกลางเกษตรกรในระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับประเทศ ตลอดจนสนับสนุนให้กลุ่ม/องค์กรเกษตรกร มีศักยภาพส่งออกสินค้าเกษตรไปต่างประเทศ รวมทั้งจัดตั้งบริษัทการส่งออกสินค้าเกษตรและศูนย์กระจายสินค้าส่งออกไปต่างประเทศที่เป็นของเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร และบริหารโดยเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร ร่วมกับภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อขยายช่องทางการตลาดของเกษตรกร ตลอดจนตั้งกองทุนประกัน ความเสี่ยงผลผลิตและราคาด้วย

๔) การมีส่วนร่วมของเกษตรกร การพัฒนาภาคการเกษตรที่ผ่านมา ภาครัฐมีหน้าที่หลักในการส่งเสริม หนุนนำ วางแผน ดำเนินการ และติดตามผล ซึ่งบางโครงการไม่สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรและ

ศักยภาพพื้นที่ จึงเสนอแนวคิดให้เกษตรกรในพื้นที่ ซึ่งรู้เข้าใจปัญหาและสภาพพื้นที่ดี เข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบและร่วมติดตามผล โดยให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการสำรวจข้อมูล เข้าถึงแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพเกษตร มีส่วนร่วมเสนอแนวทาง/โครงการพัฒนาแก้ไขปัญหา ซึ่งการให้เกษตรกรเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนต่างๆ นี้ จะทำให้การพัฒนาและแก้ไขปัญหาตรงตามความต้องการของเกษตรกร

๕) การสร้างความร่วมมือของภาคีภาคส่วนต่างๆ สนับสนุนเกษตรกรและองค์กรเกษตรกรที่มีความต้องการพื้นฐานในการประกอบอาชีพการเกษตร ตั้งแต่ที่ดินทำกินปัจจัยการผลิต เงินทุน องค์ความรู้การผลิต การแปรรูปและการตลาด ในขณะที่เมื่อมีการรวมตัวเป็นกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร ต้องดำเนินการบริหารจัดการองค์กรที่เข้มแข็งในการดำเนินธุรกิจ รวมซื้อ แปรรูป และรวมขายเพื่อให้บริการแก่เกษตรกรสมาชิก ซึ่งการดำเนินการสร้างความเข้มแข็งการประกอบอาชีพของตัวเกษตรกรเอง ต้องการภาคร่วมสนับสนุนหลายด้าน เช่น หน่วยงาน/องค์กร ที่สนับสนุนด้านองค์ความรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ สนับสนุนด้านเงินทุน เครื่องจักรกลการเกษตร และการตลาด เป็นต้น

๖) การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรและมุ่งสู่เกษตรอุตสาหกรรม การผลิตทางการเกษตรที่ผ่านมาเกษตรกรผลิตสินค้าเกษตรจำหน่ายในรูปวัตถุดิบทางการเกษตรเป็นหลัก ในขณะที่ปลายปี ๒๕๕๘ จะมีการรวมกลุ่มประเทศประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน สินค้าเกษตรบางชนิดไทยได้เปรียบด้านคุณภาพ มาตรฐานสินค้า แต่สินค้าเกษตรบางชนิดไม่สามารถแข่งขันได้ด้านต้นทุนการผลิต ผลผลิตต่อหน่วย และคุณภาพสินค้า ดังนั้นไทยควรจะปรับเปลี่ยนจากการผลิต เพื่อขายในรูปวัตถุดิบเป็นการแปรรูปเพิ่มมูลค่าในรูปแบบเกษตรอุตสาหกรรมที่เกษตรกรมีโอกาสเป็นเจ้าของกิจการ นอกจากนั้นควรมุ่งพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันให้ได้มาตรฐาน เช่น GAP ,Q ,GMP และสินค้าเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น เนื่องจากปัจจุบันผู้บริโภคใส่ใจการบริโภคอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อสุขภาพและอาหารปลอดภัยเพิ่มขึ้น

๗) การพัฒนาการเกษตรตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การทำการผลิตที่ผ่านมามุ่งการผลิตสินค้าเกษตรเชิงเดี่ยว ดำเนินการผลิตเพื่อขายสร้างรายได้เป็นหลัก ก่อให้เกิดปัญหาการทำลายทรัพยากรการผลิต เช่น คุณภาพดินและคุณภาพน้ำเพื่อการเกษตรเสื่อมโทรม ใช้สารเคมีเกษตร เพื่อเพิ่มผลผลิตมากเกินไปจนเป็น ต้นทุนการผลิตสูง ขายได้ไม่คุ้มต้นทุน เกิดภาระหนี้สิน โดยเฉพาะเกษตรกรรายย่อย ควรมุ่งเน้นให้เกษตรกรตระหนัก เห็นความสำคัญของการทำการเกษตรในรูปแบบรักษาสสมดุลของทรัพยากรการเกษตร มีความเป็นอยู่อย่างพอเพียง ให้เกิดผลในทางปฏิบัติ เช่น รูปแบบเกษตรกรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน ไร่นาสวนผสม วนเกษตรและเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น

๘) การออกกฎหมาย ปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบเพื่อประกอบอาชีพเกษตรได้อย่างยั่งยืน การพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรให้เข้มแข็ง มีบางเรื่องดำเนินการด้วยการสนับสนุน ส่งเสริม ให้คำแนะนำ แต่หลายประเด็นต้องปรับโครงสร้างด้านกฎหมาย ด้วยการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ ที่มีอยู่เดิมให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ตลอดจนบางประเด็นต้องออกกฎหมายใหม่ให้เอื้อต่อเกษตรกร เช่น พ.ร.บ.การจัดสวัสดิการเกษตรกร, พ.ร.บ. สถาบันพัฒนาเกษตรกรมัยยั่งยืน พ.ร.บ. การส่งเสริมคุ้มครองและพัฒนาระบบเกษตรแบบพันธสัญญาที่เป็นธรรม พ.ร.บ. สิทธิชุมชนในการจัดการที่ดินและทรัพยากร และการจัดตั้งธนาคารที่ดิน เป็นต้น

๙) การพัฒนาศักยภาพเกษตรกรยากจน จากข้อมูลการเพาะปลูกปี ๒๕๕๔/๕๕ มีจำนวนครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด จำนวน ๕.๙๑ ล้านครัวเรือน ในจำนวนนี้มีครัวเรือนเกษตรกรที่ยากจน มีรายได้น้อย เกษตรกรส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล จึงควรได้รับการพัฒนา ยกระดับรายได้ สนับสนุนการประกอบอาชีพเกษตรตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้สามารถ “อยู่รอด” พันความยากจน มีอาหารกิน “พอเพียง” โดยใช้หนี้หมด ชีวิตสบายขึ้น สุดท้าย “ยั่งยืน” มีเงินออม พัฒนาตัวเองด้วยลำแข้ง มีภูมิคุ้มกันคุกคามจากภายนอก

๑๐) การวิจัยและพัฒนาด้านการเกษตร รวมทั้งเทคโนโลยีทางการเกษตร งานวิจัยและพัฒนาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาขีดความสามารถด้านการแข่งขันของประเทศ จะเห็นว่าประเทศที่พัฒนาแล้ว ตั้งงบประมาณเพื่อการวิจัยและพัฒนาไว้ประมาณ ร้อยละ ๕-๗ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ แต่งบการวิจัยของประเทศไทย โดยเฉพาะด้านการเกษตรมีต่ำกว่าร้อยละ ๐.๕ ซึ่งถือว่าน้อยมาก ดังนั้น ภาครัฐสมควรให้ความสำคัญจัดสรรงบประมาณเพื่อการวิจัยและพัฒนาด้านการเกษตรเพิ่มมากขึ้น โดยมุ่งการวิจัยและพัฒนาตามความต้องการในพื้นที่ ให้เกษตรกร/องค์กรเกษตรกร มีส่วนร่วมปฏิบัติเรียนรู้จากงานวิจัยควบคู่ไปด้วย นอกจากนี้การบูรณาการหน่วยงานจัดตั้งสถาบันวิจัยด้านการเกษตรเป็นรายภาค เพื่อเน้นวิจัยและพัฒนาด้านการเกษตรเฉพาะเรื่องหรือแต่ละชนิดตามสภาพภูมิสังคม โดยวิจัยเป็นระบบครบวงจร ตั้งแต่เทคโนโลยีการผลิต การแปรรูป การตลาด อีกทั้งควรมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารงานวิจัยผ่านสื่อ IT ไปยังหมู่บ้าน/ตำบล ให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงได้ง่าย ตลอดจนควรมีการถ่ายทอดองค์ความรู้การใช้เครื่องมือสื่อสาร เทคโนโลยีด้านการเกษตร ทันสมัยให้เกษตรกรนำไปใช้ได้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

สภาเกษตรกรแห่งชาติ กำหนดทิศทางแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) วิสัยทัศน์

“ องค์กรเกษตรกรเครือข่ายเข้มแข็ง โครงสร้างพื้นฐานและการจัดการทั่วถึง เกษตรกรพึ่งพาตนเองได้ ”

พันธกิจ

๑. สร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร ในการดำเนินกิจกรรมตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและดำเนินธุรกิจให้บริการตามความต้องการของสมาชิก รวมทั้งส่งเสริมการเชื่อมโยงเครือข่ายองค์กรเกษตรกรที่เข้มแข็ง
๒. ส่งเสริมให้เกษตรกรที่ยากจน/ยุวเกษตรกร มีความสามารถด้านการจัดการฟาร์มโดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๓. ส่งเสริมให้มีการจัดระบบน้ำเพื่อการเกษตรอย่างพอเพียง ปรับปรุงบำรุงดิน และสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานด้านการแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่มอย่างทั่วถึง ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
๔. ส่งเสริมการวิจัยและการถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีการเกษตร ภูมิปัญญาตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่ เพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิต พัฒนาคุณภาพผลผลิต และสร้างมูลค่าเพิ่ม
๕. สร้างกลไกและผลักดันให้เกิดแหล่งตลาดสินค้าเกษตรในภูมิภาค เชื่อมโยงตลาดระดับจังหวัด อำเภอ โดยมุ่งสร้างศักยภาพด้านการจำหน่ายในประเทศและการส่งออก รวมทั้งเกษตรอุตสาหกรรม
๖. ปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบในการเพิ่มสิทธิให้เกษตรกรได้รับสวัสดิการเกษตรกรโอกาสเข้าถึงและคุ้มครองสิทธิในที่ดินทำกิน ได้รับข้อมูลข่าวสารองค์ความรู้ด้านการเกษตรเพื่อประกอบการตัดสินใจ และเกษตรกรในระบบเกษตรพันธะสัญญาได้รับความเป็นธรรม

- วัตถุประสงค์และเป้าหมาย

วัตถุประสงค์

๑. กลุ่ม/องค์กรเกษตรกรสามารถพัฒนาดำเนินกิจกรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและดำเนินธุรกิจอเนกประสงค์ เช่น ธุรกิจสินเชื่อ รวมซื้อ แปรรูป รวมขาย และกิจกรรมแนะนำงานฟาร์ม ให้บริการตามความต้องการของสมาชิก
๒. เกษตรกรยากจนที่มีรายได้อยู่ใต้เส้นความจน มีรายได้เพิ่มขึ้นเพียงพอแก่การเลี้ยงชีพ

๓. มีทรัพยากรการผลิตทางการเกษตรที่สำคัญทางเศรษฐกิจ สามารถลดต้นทุน เพิ่มผลผลิตและพัฒนาคุณภาพดินได้รับการปรับปรุงบำรุงเหมาะสมแก่การเกษตร ตลอดจนมีโอกาสเข้าถึงเครื่องจักร อุปกรณ์แปรรูป
๔. เกษตรกรผู้ผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญทางเศรษฐกิจ สามารถลดต้นทุน เพิ่มผลผลิตและพัฒนาคุณภาพผลผลิต รวมทั้งมีการขยายปริมาณแปรรูป และเกษตรอุตสาหกรรมเพิ่มมูลค่า
๕. เพิ่มสิทธิให้เกษตรกรได้รับสวัสดิการเกษตรกร โอกาสเข้าถึงและคุ้มครองสิทธิที่ดินทำกิน รับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรประกอบการตัดสินใจ รวมทั้งการมีกองทุนรักษาเสถียรภาพราคาสินค้าเกษตร

เป้าหมาย เมื่อสิ้นปีงบประมาณ ๒๕๖๔

๑. กลุ่ม/องค์กรเกษตรกร สามารถเพิ่มกิจกรรม/ปริมาณธุรกิจให้บริการสมาชิกได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ ของปริมาณธุรกิจเดิม
๒. จำนวนเกษตรกรที่มีรายได้อยู่ใต้เส้นความยากจนลดลงไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๖๐ และสัดส่วนช่องว่างระหว่างเกษตรกรกลุ่มที่มีรายได้ต่ำสุดเทียบกับเกษตรกรกลุ่มที่มีรายได้สูงสุดลดลง
๓. พื้นที่เกษตรที่รับน้ำจากชลประทานมีไม่ต่ำกว่า ๖๐ ล้านไร่ หรือเพิ่มขึ้นจากปัจจุบันร้อยละ ๒๐ เพิ่มเป็นร้อยละ ๔๐ นอกจากนี้มีการเสริมแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรจากระบบน้ำใต้ดิน และสระน้ำในไร่นา รวมทั้งพื้นที่ดินที่ได้รับการปรับปรุงคุณภาพให้เหมาะสมทำการเกษตร
๔. ร้อยละ ๗๐ ของเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการลดต้นทุนการผลิตเพิ่มผลผลิตพัฒนาคุณภาพผลผลิต และการแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่มสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้
๕. ร้อยละ ๖๐ ของเกษตรกรได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรที่ถูกต้อง รวดเร็วครอบคลุมเพื่อประกอบการตัดสินใจ ตลอดจนมีโอกาสได้รับสวัสดิการเกษตรกร การเข้าถึงแหล่งทรัพยากรที่ดิน และได้รับผลตอบแทนจากการขายผลผลิตที่เป็นธรรม

เมื่อเล็กๆ นายประสิทธิ์ กันภัย (ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านน้ำอ่าง) ยังจำความได้ขณะนั้นยังอยู่ที่บ้านน้ำลอก (ปัจจุบันเป็นหมู่บ้านหนึ่งในเขตอำเภอทองแสนขัน) คุณพ่อของนายประสิทธิ์ กันภัย เคยเล่าให้ฟังว่า พี่ชายของปู่ไปอยู่กับญาติที่จังหวัดสระบุรี ตั้งแต่ยังวัยรุ่นจนจากคำเล่าของคุณพ่อ (คุณพ่อได้แต่งงานกับคุณแม่ที่บ้านน้ำอ่างจึงมาตั้งบ้านเรือนอยู่ที่บ้านน้ำอ่าง) เป็นไปได้ว่าชาวบ้านน้ำอ่างน่าจะเป็นชาวไทยวนเช่นกัน “ขุนผาเจิบ” เป็นผู้ดูแลกลุ่มที่เจ็บป่วย เด็กและคนชราไว้ ณ จุดพัก (ปัจจุบัน คือ หมู่ที่ ๕ วัดดอยแก้ว) และบริเวณใกล้บ้าน “คลองตรอน” และ “บึงใหญ่” ชาวหนองอ่างหรือชาวไทยวนที่อพยพมา ณ จุดที่พักหายป่วยจึงเริ่มสร้างบ้านเรือนขึ้นแห่งแรกที่บริเวณ “ป่ายางใหญ่” ริมคลองตรอน ปัจจุบัน คือ บ้านหลวงป่ายาง หมู่ที่ ๒ และคำว่า “หนองอ่าง” ก็เปลี่ยนเป็น “น้ำอ่าง”

ต่อมาพลเรือนเพิ่มขึ้นจึงได้ช่วยกันสร้างวัดแห่งแรก คือ บ้านหลวงป่ายาง จากนั้นขยายไปที่บ้านเก่ามะปิ่น และได้สร้างวัดที่ ๒ ขึ้น วัดเขาแก้วเป็นวัดที่ ๓ ต่อมาชาวบ้านน้ำอ่าง มีการติดต่อค้าขายทางเรือกับหมู่บ้านอื่นที่อยู่ตาม ลำน้ำมากขึ้น จึงขยายบ้านเรือนมายังฝั่งขวาของแม่น้ำคลองตรอนมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อความสะดวกต่อการเดินทางเพราะในฤดูฝนน้ำในคลองตรอนมีความกว้าง และลึกมาก หลังจากประชากรมากขึ้น จึงได้สร้างวัดขึ้นที่บ้านค้อกลาง โดยมีเจ้าอาวาส คือ “ครูบาแซม” เป็นผู้นำชาวบ้านช่วยกันสร้างวัด และให้ชื่อว่า “วัดศรีสะอาด” ต่อมาหมู่บ้านได้ขยายขึ้นไปทางเหนือจึงได้สร้างวัดขึ้นอีกหนึ่งแห่งที่ “บ้านม่วงขี้” ปัจจุบัน คือ บ้านเหนือใหญ่ หมู่ที่ ๑ ชื่อ “วัดราษฎร์สามัคคี” เจ้าอาวาส คือ พระครูสุวรรณธรรมานุกูลและรองเจ้าคณะอำเภอตรอน เป็นผู้นำในการบูรณะจนมีความเจริญถึงปัจจุบัน

ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลน้ำอ่าง ตั้งอยู่ในเขตที่ราบลุ่มมีแม่น้ำคลองตรอนไหลผ่าน ห่างจากอำเภอตรอน ๑๔ กิโลเมตร ห่างจากอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ไปทางทิศใต้ประมาณ ๒๖ กิโลเมตร ประกอบด้วย ๑๐ หมู่บ้านได้แก่ หมู่ที่ ๑ บ้านเหนือใหญ่, หมู่ที่ ๒ บ้านหลวงป่ายาง, หมู่ที่ ๓ บ้านเหล่า, หมู่ที่ ๔ บ้านค้อกลาง, หมู่ที่ ๕ บ้านไร่หมู่ที่ ๖ บ้านท่าดินขาว, หมู่ที่ ๗ บ้านไชยมงคล, หมู่ที่ ๘ บ้านไร่น้อย, หมู่ที่ ๙ บ้านนา, หมู่ที่ ๑๐ บ้านเนินสวรรค์

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ติดกับ	ตำบลวังแดง อ.ตรอน จ.อุตรดิตถ์
ทิศตะวันออก	ติดกับ	ตำบลบ่อทอง อ.ทองแสนขัน จ.อุตรดิตถ์
ทิศใต้	ติดกับ	ตำบลนายาง อ.พิชัย จ.อุตรดิตถ์
ทิศตะวันตก	ติดกับ	ตำบลบ้านแก่ง อ.ตรอน จ.อุตรดิตถ์

ลักษณะภูมิประเทศ

ภูมิประเทศส่วนใหญ่ของตำบลน้ำอ่าง โดยทั่วไปเป็นพื้นที่ราบ มีแม่น้ำคลองตรอนไหลผ่าน

ลักษณะภูมิอากาศ

๑) ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่ปลายเดือนกุมภาพันธ์ ถึงปลายเดือนพฤษภาคม ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ พัดมาจากตอนเหนือของประเทศไทย อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย ๓๖.๗ องศาเซลเซียส

๒) ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน ถึงเดือนกันยายน ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ พัดมาจากมหาสมุทรอินเดีย ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๑,๒๒๘.๙ มิลลิเมตร

๓) ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม ถึงเดือนมกราคม ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย ๒๓.๔ องศาเซลเซียส

ข้อมูลพื้นฐาน

๑. ข้อมูลพื้นที่ ตำบลน้ำอ่างมีพื้นที่ทั้งหมด ๔๓,๗๕๐ ไร่ โดยจำแนกออกเป็น

- พื้นที่ป่าไม้ ๖,๖๓๐ ไร่
- พื้นที่ถือครองทางการเกษตร ๓๗,๑๑๑ ไร่ ได้แก่
  - นา ๒๑,๕๐๐ ไร่ - ไร่ ๙,๙๘๒ ไร่
  - สวน ๘๔ ไร่ - อื่น ๆ ๓,๗๓๕ ไร่
  - ที่อยู่ ๑,๘๑๐ ไร่

๒. จำนวนประชากร

ตำบลน้ำอ่าง มีจำนวนประชากร จำนวน ๗,๘๖๙ คน แยกเป็น ชาย ๓,๘๙๑ คน หญิง ๓,๙๗๘ คน ความหนาแน่นของประชากรประมาณ ๑๑๓ คนต่อตารางกิโลเมตร จำนวน ๒,๓๕๓ ครัวเรือน (ข้อมูล ณ มกราคม ๒๕๕๘)

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวน ครัวเรือน	จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)			ผู้นำหมู่บ้าน	
			ชาย	หญิง	รวม		
๑	บ้านเหนือใหญ่	๓๕๕	๖๓๐	๖๗๘	๑,๓๐๘	นายวิธร คำพวง	ผู้ใหญ่บ้าน
๒	บ้านหลวงปายาง	๓๔๑	๔๘๘	๕๐๒	๙๙๐	นายสนอง ชมพู	ผู้ใหญ่บ้าน
๓	บ้านเหล่า	๙๖	๑๒๓	๑๖๘	๒๙๑	นายละนอง ยอดญาณะ	ผู้ใหญ่บ้าน
๔	บ้านค้อกลาง	๓๒๔	๕๖๑	๕๔๒	๑,๑๐๓	นายสมชาย ชัดเกล้า	ผู้ใหญ่บ้าน
๕	บ้านไร่	๓๐๕	๕๒๓	๕๓๙	๑,๐๖๒	นางบุญช่วย จักรน้ำอ่าง	ผู้ใหญ่บ้าน
๖	บ้านท่าดินขาว	๑๐๔	๑๙๑	๑๘๗	๓๗๘	นายศิริชัย เรืองประพัฒน์	ผู้ใหญ่บ้าน
๗	บ้านไชยมงคล	๒๐๒	๓๗๒	๓๕๑	๗๒๓	นายประพันธ์ เสาะสุน	ผู้ใหญ่บ้าน
๘	บ้านไร่โน้ย	๒๔๔	๔๓๓	๔๕๐	๘๘๓	นายบิน นันชัย	กำนัน
๙	บ้านนา	๒๒๑	๒๙๙	๒๙๓	๕๙๒	นางยุพาวรรณ ตาดำ	ผู้ใหญ่บ้าน
๑๐	บ้านเนินสวรรค์	๑๖๑	๒๗๑	๒๖๘	๕๓๙	นางไฉวรรณ พรหมน้ำอ่าง	ผู้ใหญ่บ้าน
รวม		๒,๓๕๓	๓,๘๙๑	๓,๙๗๘	๗,๘๖๙		

๓. รายได้ประชากร

รายได้ส่วนใหญ่ของประชากรตำบลน้ำอ่าง ส่วนใหญ่ร้อยละ ๙๐ ได้มาจากการประกอบอาชีพเกษตรกรรม และปศุสัตว์ รองลงมาเป็นการค้าขาย มีอาชีพเสริม หัตถกรรม เช่น ทอผ้าพื้นเมือง และมีบางส่วนเข้าไปทำงานรับจ้างตามเมืองใหญ่และในกรุงเทพฯ โดยมีรายได้เฉลี่ย ๓๕,๔๖๐ บาท/คน/ปี

๔. การเกษตรและอุตสาหกรรมการเกษตร

ด้านพืช

- ข้าวนาปี (ข้าวเจ้าไม่ไวแสง ๑๙,๐๐๐ ไร่, ข้าวไวแสง ๒,๕๐๐ ไร่)
- อ้อย ๒,๐๘๐ ไร่
- มันสำปะหลัง ๗,๑๖๐ ไร่
- ถั่วเหลือง ๕๐๐ ไร่
- ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ๕,๐๗๐ ไร่
- ข้าวนาปรัง (ข้าวเจ้าไม่ไวแสง ๕,๒๕๐ ไร่)

ปศุสัตว์

- ไก่ ๒,๗๖๑ ตัว
- กระบือ ๕๓๘ ตัว
- สุกร ๔๐๖ ตัว

ด้านอุตสาหกรรม

- โรงสีข้าวชุมชน ๑ โรง กำลังการผลิต ๕ ตันต่อวัน
- โรงงานผลิตแป้ง คือ โรงงานอุตสาหกรรมแป้งมันกาญจนชัย จำกัด
- อุตสาหกรรมในครัวเรือนที่สำคัญ ได้แก่ การทอผ้าขึ้น และการรวมกลุ่มเย็บเสื้อผ้าซึ่งถือว่าเป็นของฝากที่มีชื่อเสียงของตำบลน้ำอ่าง และเป็นการสร้างรายได้ให้กับครอบครัว

สถาบันเกษตรกร

- กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๙ กลุ่ม สมาชิก ๔๕๐ ราย
- กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ๖ กลุ่ม สมาชิก ๑๓๕ ราย
- กลุ่มยุวเกษตรกร ๓ กลุ่ม สมาชิก ๔๓ ราย

๕. แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ

๑. พื้นที่ป่า ๖,๖๓๐ ไร่

๒. แหล่งน้ำ ประกอบด้วย แหล่งน้ำธรรมชาติ และแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ดังนี้

๒.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ ลำห้วย ลำน้ำ จำนวน ๗ แห่ง ได้แก่

- แม่น้ำคลองตรอน
- บึงศักดิ์
- บึงร้องแสง
- คลองชุมหิน
- คลองห้วยลึก
- ห้วยน้ำชำ
- บึงน้ำลาด

๒.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

๒.๒.๑ ฝาย จำนวน ๓ แห่ง ได้แก่

- ฝายศรีสวาท
- ฝายน้ำชำ
- ฝายกั้นน้ำคลองตรอน หมู่ที่ ๘

๖. ทรัพยากรดิน

สภาพการใช้ที่ดินในเขตพื้นที่ตำบลน้ำอ่างส่วนใหญ่ใช้ในการประกอบอาชีพทางการเกษตร มีป่าไม้เชื่อมโยง ป่าบางส่วนถูกบุกรุกทำลายในเขตป่าสงวนเขตดินที่พบในเขตตำบลน้ำอ่าง มีดังนี้

ดินในตำบลน้ำอ่าง มีทั้งหมด ๑๖ ชุดดิน ได้แก่ ชุดดินที่ ๕, ๖, ๗, ๑๕, ๑๖, ๑๘, ๒๕, ๓๓, ๓๕, ๓๖, ๓๘, ๔๐, ๔๘, ๔๙, ๕๖, ๖๒ โดยชุดดินกลุ่มต่างๆ มีลักษณะโดยทั่วไป, มีความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช ดังนี้

๑. กลุ่มชุดดินที่ ๕

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว ดินบนมีสีเทาแก่ น้ำตาลปนเทา ดินล่างมีสีเทาอ่อนหรือสีเทามีจุดประสีน้ำตาลแก่และน้ำตาลปนเหลือง ตลอดชั้นดินมักพบก้อนสารเคมี เหล็กและแมงกานีสปะปนอยู่ในพื้นที่ปลูกของไม้ผลแต่ละชั้นดินลึกดินกลุ่มดินนี้ เกิดจากพวกตะกอนลำนํ้า มี pH ๕.๕-๖.๕ ส่วนใหญ่ใช้ทำนา ในบริเวณที่มีแหล่งน้ำใช้ปลูกพืชไร่ พืชผัก และยาสูบในช่วงฤดูแล้ง ข้าวที่ปลูกโดยมากให้ผลผลิตค่อนข้างสูง ความเหมาะสมที่จะใช้ทำนามากกว่าปลูกพืชไร่ ไม้ผล และพืชผัก

๒. กลุ่มชุดดินที่ ๖

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นดินเหนียว ดินบนมีสีเทาแก่ ดินล่างมีสีน้ำตาลปนเทาหรือสีเทา มีจุดประสีน้ำตาลหรือสีแดงตลอดชั้นดินบางแห่งมีสีคลาแลงอ่อน หรือก้อนสารเคมีพวกเหล็กและแมงกานีสปะปนอยู่ด้วย กลุ่มดินนี้เกิดจากพวก

ตะกอนลำนํ้าเป็นดินสีมาก มีการระบายน้ำเลวพบตามทีราบ pH ๔.๕-๕.๕ ส่วนใหญ่ใช้ทำนา หรือปลูกพืชผัก พืชอื่นที่มีอายุสั้นได้พืชล้มลุกในช่วงฤดูแล้ง ในช่วงฤดูฝนจะมีน้ำขังอยู่ที่ผิวดิน เหมาะแก่การทำนาในช่วงฤดูฝน

๓. กลุ่มชุดดินที่ ๗

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว มีสีน้ำตาล หรือสีน้ำตาลปนเทา พบจุดประสีน้ำตาล สีแดงปนเหลือง สีน้ำตาลปนแดง หรือสีแดงปะปนตลอดชั้นดิน กลุ่มดินนี้เกิดจากพวกตะกอนลำนํ้า เป็นดินสีมีการระบายน้ำค่อนข้างเลว มี pH ๖.๐-๗.๐ ได้แก่ชุดดินนครปฐม ผักกาด เดิมบาง อุดรดิตถ์ ท่าตูม สุโขทัย พิจิตร ส่วนใหญ่ใช้ทำนา ถ้าหากมีการชลประทานและการจัดการที่ดี ทำนาได้ ๒ ครั้ง ให้ผลผลิตค่อนข้างสูงมีความเหมาะสมในการทำนามากกว่าปลูกไร่ ไม้ผล และพืชผัก ซึ่งเกษตรกรได้ใช้ทำนาอยู่แล้วในช่วงฤดูฝน อย่างไรก็ตามกลุ่มชุดดินนี้ยังสามารถปลูกพืชไร่และพืชผักต่างๆ ได้ในช่วงฤดูแล้ง

๔. กลุ่มชุดดินที่ ๑๕

ลักษณะโดยทั่วไป : หน่วยที่ดินนี้เป็นกลุ่มชุดดิน ที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนเหนียวหรือดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ดินบนมีสีน้ำตาลปนเทา ดินล่างสีน้ำตาลหรือสีเทาปนชมพูพบจุดประสีเหลืองหรือสีน้ำตาลปนเหลืองตลอดชั้นดิน ในดินชั้นล่างมักพบก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กและแมงกานีส มี pH ๖.๐-๗.๕ ส่วนใหญ่ใช้ทำนา ในฤดูแล้งบริเวณใกล้แหล่งน้ำ ใช้ปลูกยาสูบ พืชผักต่างๆ หรือพืชไร่บางชนิด ถ้ามีระบบชลประทานใช้ทำนาได้ ๒ ครั้ง ในรอบปี มีความเหมาะสมในการทำนามากกว่าการปลูกพืชไร่ ไม้ผลและพืชผัก และพืชผักต่างๆ ได้

๕. กลุ่มชุดดินที่ ๑๖

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทรายแป้ง สีดินมีสีน้ำตาลอ่อน หรือสีน้ำตาลปนเทา และมีจุดประสีน้ำตาลเข้ม สีเหลือง หรือสีแดง ในดินชั้นล่างอาจพบพวกเหล็กและแมงกานีสปะปน มี pH ๕.๐-๖.๐ ได้แก่ ชุดดินหินกอง ศรีเทพ และพานทอง ลำปาง เกาะใหญ่ ปัจจุบันส่วนใหญ่ใช้ทำนา เหมาะสมที่จะใช้ทำนามากกว่าการปลูกพืชไร่ ไม้ผล

๖. กลุ่มชุดดินที่ ๑๗

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินบนเป็นพวกดินร่วนปนทราย หรือดินร่วนสีน้ำตาล น้ำตาลปนเทา ดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย หรือดินร่วนเหนียว มีสีน้ำตาลอ่อน สีเทาอ่อนสีเทาปนชมพูพบจุดประพวกสีน้ำตาลปนเหลืองสีแดงปนเหลือง หรือสีแดงปะปน บางแห่ง มี pH ๔.๕-๕.๕ ได้แก่ชุดดินหล่มเก่า ร้อยเอ็ด เรณู และสายบุรี สุโขทัย โคกเคียน วิสัย สงขลา บุนนาค ปัจจุบันส่วนใหญ่ใช้ทำนา บางแห่งใช้ปลูกพืชไร่หรือไม้ยืนต้น แต่มีปัญหาเรื่องการแช่ขังของน้ำในฤดูฝน เหมาะสมที่จะใช้ในการทำนามากกว่าการปลูกพืชไร่ ไม้ผล และพืชผักในช่วงฤดูฝน

๗. กลุ่มชุดดินที่ ๑๘

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย สีเทาปนน้ำตาลอ่อน สีน้ำตาลปนแดงอ่อน ดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย สีเทาปนน้ำตาล สีเทาปนชมพู พบจุดประสีน้ำตาลแก่ สีแดงปนเหลืองปะปน pH ๖.๐-๗.๐ ส่วนดินชั้นล่าง pH ประมาณ ๕.๕-๖.๕ ได้แก่ชุดดินเขาย้อย ชลบุรี และโคกสำโรง ส่วนใหญ่ใช้ทำนา บางแห่ง ใช้ปลูกอ้อยปลูกพืชล้มลุกในฤดูแล้งและไม้ผล

๘. กลุ่มชุดดินที่ ๒๕

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินเหนียวหรือดินร่วนปนดินเหนียวที่เป็นกรวดหรือลูกกรังปะปนเป็นปริมาณมาก มีจุดประสีน้ำตาลปนเหลือง สีเทาอ่อน หรือสีน้ำตาลปนเทา มี pH ประมาณ ๔.๕-๖.๐ ได้แก่ชุดดินเพ็ญ อัน และม่วงค่อม ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ทำนา บางแห่งเป็นป่าละเมาะหรือป่าเต็งรัง เหมาะที่จะใช้ทำนา ส่วนฤดูแล้งสามารถปลูกพืชไร่ที่ระบบรากสั้นรวมทั้งพืชผักบางชนิดได้ สำหรับการปลูกไม้ผลและพืชไร่

๙. กลุ่มชุดดินที่ ๓๓

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทรายแป้ง ดินมีสีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลปนแดงบางแห่งในดินล่างลึกๆ มีจุดประสีเทาและน้ำตาล อาจมีแร่ไมก้าหรือก้อนปูนปะปน มี pH ประมาณ ๖.๕-๗.๕ ได้แก่ ชุดดินดงยางเอน ชุดดิน

กำแพงแสน ชุดดินแพงเพชร และชุดดินลำสนธิ ชาติพนม เหมาะสมในการปลูกพืชหลายชนิดทั้งพืชไร่ พืชผัก ไม้ผล และทำนาข้าว

๑๐. กลุ่มชุดดินที่ ๓๕

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย สีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดงเกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า หรือเกิดจากการสลายตัวของหินเนื้อหยาบ มี pH ประมาณ ๔.๕ - ๕.๕ ได้แก่ ชุดดินดอนไร่ ไคราช สะตึก วาริน ยโสธร และด่านซ้าย มาบบอน ปัจจุบันใช้ปลูกพืชไร่ต่างๆ เช่น มันสำปะหลัง ข้าวโพด ข้าวฟ่าง อ้อย ปอ งา และถั่ว บางแห่งใช้ปลูกไม้ผลและไม่ย่นต้นบางชนิด มีศักยภาพในการปลูกพืชไร่ ไม้ผล และไม่ย่นต้นตลอดทั้งพัฒนาทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์มากกว่าที่จะนำมาใช้ทำนา หรือปลูกข้าวที่ต้องการน้ำขัง

๑๑. กลุ่มชุดดินที่ ๓๖

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนปนดินเหนียว หรือดินร่วนเหนียวปนทราย สีน้ำตาล หรือสีแดงปนเหลือง ส่วนมากเกิดจากการสลายตัวของหินเนื้อหยาบบบริเวณพื้นที่ตอนที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดกับลอนชันของลานตะพักลำน้ำระดับกลางถึงสูง มี pH ๖.๐-๗.๕ ได้แก่ ชุดดิน สีคว เพชรบูรณ์ และปรามบุรี ศรีราชา เหมาะสมในการปลูกพืชไร่ไม้ผลไม่ย่นต้นปลูกผักบางชนิดไม่เหมาะในการทำนา ใช้ปลูกพืชไร่ต่างๆ เช่น อ้อย ข้าวโพด ถั่ว สับปะรด และไม้ผล

๑๒. กลุ่มชุดดินที่ ๓๘

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนหรือดินร่วนปนทรายละเอียด มีลักษณะการทับถมเป็นชั้นของตะกอนลำนํ้าในแต่ละช่วงเวลา ดินมีสีน้ำตาล อาจพบจุดประสีน้ำตาลเข้มในดินชั้นล่างเกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า มี pH ๕.๐-๗.๐ ได้แก่ ชุดดินเชียงใหม่ ท่าม่วง ป่าสัก และคอนเจดีย์ ชุมพลบุรี เหมาะสมในการปลูกพืชไร่ พืชผักและไม้ผลหลายชนิด ยาสูบ

๑๓. กลุ่มชุดดินที่ ๔๐

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทราย ดินสีน้ำตาลอ่อน สีเหลืองหรือแดง บางแห่งอาจพบจุดประสีในดินชั้นล่าง เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้าหรือจากการสลายตัวของหินเนื้อหยาบ มี pH ๔.๕ - ๕.๕ ได้แก่ ชุดดิน สันป่าตอง เขาพลอง ชุดดินหุบกระพง และชุดดินยางตลาดชุมพวง ใช้ปลูกพืชไร่ต่าง ๆ เช่น มันสำปะหลัง อ้อย ปอ ข้าวโพด และถั่ว บางแห่งมีสภาพเป็นป่าละเมาะ หรือทุ่งหญ้าธรรมชาติ มีความเหมาะสมในการปลูกพืชไร่ และไม้ผลค่อนข้างไม่เหมาะสมที่จะนำมาปลูกพืชผัก ปลูกไม้โตเร็วและปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ได้ดี

๑๔. กลุ่มชุดดินที่ ๔๘

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินบนส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนเศษหินหรือปนกรวด ก้อนกรวดขนาดใหญ่เป็นหินกลมมน มี pH ๕.๐-๗.๐ ได้แก่ ชุดดินแมริม นาเฉลียง พระยา น้ำขุน บริเวณดังกล่าวเป็นป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง ป่าละเมาะ และทุ่งหญ้าธรรมชาติบางแห่งใช้ปลูกพืชไร่หรือไม้โตเร็ว ไม่เหมาะสมที่จะใช้ในการปลูกพืชไร่ พืชผัก และไม่ย่นต้นไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการทำนา เนื่องจากสภาพพื้นที่สูงและดินเก็บกักน้ำไม่อยู่

๑๕. กลุ่มชุดดินที่ ๔๙

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ดินล่างเป็นดินเหนียวปนลูกรังหรือเศษ หินทรายดินมีสีน้ำตาลหรือเหลือง ไต่ลงไปเป็นดินเหนียวสีเทา มีจุดประสีน้ำตาลสีแดงและสีลาแกอ่อนปะปนอยู่ด้วยเป็นจำนวนมากจนชั้นหินทรายหรือหินดินดานที่ผุพังสลายตัว มี pH ๕.๐-๖.๕ ส่วนใหญ่เป็นป่าเต็งรัง บางแห่งใช้ปลูกพืชไร่และไม้โตเร็วทุ่งหญ้าธรรมชาติ ได้แก่ ชุดดินโพนพิสัยและสกล,กระปือ ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่ทุ่งหญ้าธรรมชาติ ที่รกร้างว่างเปล่า ป่าเต็งรัง หรือใช้ปลูกไม้โตเร็ว ดินไม่เหมาะสมในการปลูกพืชโดยทั่วไปเนื่องจากเป็นดินตื้นถึงตื้นมาก ถ้าจะใช้ปลูกพืชไร่ต้องมีหน้าดินบนหนาไม่ต่ำกว่า ๑๕ ซม. และจะต้องเลือกพืชรากตื้นมากปลูก

๑๖. กลุ่มชุดดินที่ ๕๖

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินช่วง ๕๐ ซม. ตอนบนเป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินปนเศษหิน ดินสีน้ำตาลเหลืองหรือแดง มี pH ๕.๐-๖.๐ ได้แก่ ชุดดินลาดหญ้าและโพนงาม, ภูสะนา ส่วนใหญ่ใช้ปลูกพืชไร่ เช่น ข้าวโพด มันสำปะหลัง โดยทั่วๆ ไปมีปัญหาเรื่องมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และอาจเกิดการชะล้างพังทลายได้ง่าย ถ้าปลูกพืชที่มีความลาดชันมากๆ เหมาะสมในการปลูกพืชไร่ ปลูกพืชผักต่างๆ และไม้ผล

๑๗. กลุ่มชุดดินที่ ๖๒

ลักษณะโดยทั่วไป : ดินนี้ประกอบด้วยพื้นที่ภูเขา ซึ่งมีความลาดชันมากกว่า ๓๕ % ดินที่พบในบริเวณดังกล่าวนี้มีทั้งดินลึก และดินตื้น ลักษณะของเนื้อดินและความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติแตกต่างกันไปแล้วแต่ชนิดของหินต้นกำเนิดในบริเวณ นั้น กลุ่มชุดดินนี้ไม่ควรนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตร เนื่องจากมีปัญหาหลายประการที่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ควร สงวนไว้เป็นป่าตามธรรมชาติเพื่อเป็นแหล่งต้นน้ำ ดินไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการเพาะปลูกพืช เนื่องจากเป็นดินตื้น มีหินโผล่ที่ผิวดินเป็นส่วนใหญ่ และพื้นที่เป็นภูเขาสูงชัน เสี่ยงต่อพังทลายของดินควรรักษาไว้เป็นพื้นที่ป่าไม้ให้เป็นต้นน้ำ

ภัยธรรมชาติ

ภัยธรรมชาติที่ทำให้เกิดผลเสียหายแก่พืชผลของเกษตรกรในตำบลน้ำอ่าง คือ ภัยธรรมชาติที่เกิดจากฝนทิ้งช่วง หรือฝนแล้งและน้ำท่วม พื้นที่ที่ได้รับผลเสียหายเป็นประจำคือพื้นที่ถูกน้ำท่วม คือ หมู่ ๑, ๒, ๔, ๕, ๘, ๙ และ ๑๐ พืชที่ได้เสียหาย คือ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และมันสำปะหลัง

ข้อมูลชีวภาพ

๒.๑ พันธุ์พืชที่ปลูก/พันธุ์สัตว์เศรษฐกิจ

๒.๑.๑ ทำนา

วิธีการปลูก เกษตรกรทำนาหว่านนาตาม ๑๐๐%

ฤดูกาลเพาะปลูกนาปี/นาปรัง

- ในการทำนาปี จะเริ่มหว่านตั้งแต่เดือนกรกฎาคม และเก็บเกี่ยวผลผลิต พฤศจิกายน- ธันวาคม
- ในการทำนาปรัง จะเริ่มหว่านตั้งแต่เดือนมกราคม และเก็บเกี่ยวผลผลิตเดือนพฤษภาคม

พันธุ์ข้าว

- เกษตรกรในตำบลน้ำอ่าง มีการปลูกข้าวพันธุ์ส่งเสริมจังหวัด, สุพรรณ เอ, พิษณุโลก ๒ ชัยนาท ๑ และข้าวเหนียว กข.๖ เนื่องจากตำบลน้ำอ่างมีพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มและอยู่ในเขตชลประทานด้วยไฟฟ้าจึงผลิตข้าวไว้จำหน่ายและเพื่อบริโภคในครัวเรือน

๒.๑.๒ อ้อย

วิธีการปลูก

การใช้พื้นที่เพาะปลูกส่วนใหญ่เกือบทั้งหมดจะเป็นการปลูกอ้อย ซึ่งมีพื้นที่ ๑,๑๒๘.๕๘ ไร่ มีพื้นที่ปลูกอยู่ หมู่ที่ ๑, ๙ ของตำบล

ฤดูกาลผลิต

- อ้อยเป็นพืชที่มีลักษณะพิเศษ คือ เมื่อปลูกไปแล้วครึ่งหนึ่งสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ ๓-๔ ครั้ง ขึ้นอยู่กับการบำรุงรักษาตาอ้อย และความอุดมสมบูรณ์ของดิน

๒.๑.๓ มันสำปะหลัง

- การใช้พื้นที่เพาะปลูกส่วนใหญ่จะเป็นการปลูกทั้งฤดูฝนและฤดูแล้งซึ่งมีพื้นที่ปลูกทั้งหมด ๑๐,๐๐๐ ไร่ ในหมู่ที่ ๑-๑๐ ของตำบล พันธุ์ที่ใช้ส่งเสริมมีดังนี้

- เกษตรศาสตร์ ๕๐   - ระยอง ๕   - ระยอง ๗   - ระยอง ๘

๒.๑.๔ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

- การใช้พื้นที่เพาะปลูกส่วนใหญ่จะเป็นการปลูกทั้งฤดูฝนและฤดูแล้งซึ่งมีพื้นที่ปลูกทั้งหมด ๕,๐๐๐ ไร่ ในหมู่ที่ ๑-๑๐ ของตำบลน้ำอ่าง พันธุ์ที่ใช้ส่งเสริม ดังนี้ ๘๘๘, ๙๑๙ และ ๗๑๗

ข้อมูลการผลิตด้านการเกษตร

การทำนา

๑. การเตรียมดินโดยใช้รถไถเดินตามไถตะ ๑ ครั้ง แล้วใช้รถไถเดินตามไถแปรอีก ๑ ครั้ง และคราดทำเทือกเสร็จแล้วปล่อยน้ำให้แห้งจึงหว่านเมล็ดพันธุ์ข้าว

๒. การใช้ปุ๋ยเคมี มีการใส่ปุ๋ยรองพื้นและปุ๋ยหน้าแต่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ

๓. การป้องกันกำจัดศัตรูข้าว

- ศัตรูพืชที่ระบาดส่วนใหญ่คือ หอยเชอรี่ แมลงดำหนาม หนอนกอ และโรคข้าวที่เกิดจากเชื้อรา เช่น โรคใบไหม้

๔. การป้องกันกำจัดวัชพืช

- วัชพืชที่มีส่วนใหญ่มาก คือ โสน หญ้าขี้เหล็ก และพวกกกต่างๆ เกษตรกรป้องกันกำจัดโดยการถอนและสารเคมี

การปลูกไม้ผล ไม้ผลที่นิยมปลูกสำหรับตำบลน้ำอ่าง ได้แก่

๑. มะม่วง แยกเป็นพันธุ์ดังนี้ มะม่วงน้ำดอกไม้, เขียวเสวย, หนังกกลางวัน และหนองแซง ผลผลิตที่ได้ยังไม่มากนัก วิธีการผลิตมีการตัดแต่งกิ่งตลอดจนมีการฉีดยากำจัดโรคและแมลง ส่วนการให้ปุ๋ยยังมีน้อย

๒. กล้าย เป็นพืชที่เกษตรกรนิยมปลูกกันโดยทั่วไป ส่วนใหญ่จะปลูกเป็นพืชแซม ขาดการดูแลเอาใจใส่การให้ปุ๋ยยังมีน้อย

๓. มะพร้าว จะเป็นการปลูกแบบหัวไร่ปลายนา ไม่มีการดูแลรักษาแต่มีการปลูกเป็นสวนอยู่บ้าง

ปัญหาและอุปสรรค พื้นที่ปลูกมีขีดจำกัด ส่วนใหญ่จะเป็นที่ทำนาเสียส่วนใหญ่ เกษตรกรขาดความรู้ความเข้าใจและปัญหาขาดแรงงาน เนื่องจากการปลูกไม้ผลต้องการการดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี

ระบบการผลิต

ชื่อพืช	เริ่มปลูก	การดูแลรักษา	เก็บเกี่ยว
๑. ข้าวนาปี	ก.ค.-ก.ย.	ก.ค.-ก.ย.	ต.ค.- ม.ค.
๒. ข้าวนาปรัง	ก.พ.-เม.ย.	ก.พ.-เม.ย.	พ.ค.-ก.ค.
๓. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	พ.ค.-มิ.ย.	พ.ค. - ก.ค.	ส.ค.-ต.ค.
๔. มันสำปะหลัง	ปลูก๒ช่วง	พ.ย.-ก.ย.	ต.ค.-ม.ค.
	ช่วงที่ ๑ เดือน พฤศจิกายน	พ.ค.-ธ.ค.	ก.พ.-มี.ค.
	ช่วงที่ ๒ เดือน พฤษภาคม		
๕. พืชผัก	พ.ย.-ธ.ค.	พ.ย.-ม.ค.	ธ.ค.-มี.ค.

ปฏิทินกิจกรรมในการดูแลปลูกพืชตั้งแต่ปลูกถึงเก็บเกี่ยว

ชื่อพืช เดือน	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๑.ข้าวนาปี		← เก็บเกี่ยว →								← ปลูก →		
๒.ข้าวนาปรัง					← ปลูก →					← เก็บเกี่ยว →		
๓.ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์					← ปลูก →							

๔. มันสำปะหลัง												
ช่วงที่ ๑				เก็บเกี่ยว							ปลูก	
ช่วงที่ ๒				เก็บเกี่ยว		ปลูก						
๕.พืชผักต่างๆ				ปลูก								ปลูก
				เก็บเกี่ยว								

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ : ตาราง แสดงต้นทุนการผลิตข้าว นาปี - นาปรัง และรายได้เฉลี่ย / ไร่

ลำดับ ที่	รายการลงทุน	ปี ๒๕๕๓		ปี ๒๕๕๔	
		นาปี(บาท)	นาปรัง(บาท)	นาปี(บาท)	นาปรัง(บาท)
๑	ค่าเตรียมดิน	๕๕๐	๕๕๐	๕๕๐	๕๕๐
๒	ค่าเมล็ดพันธุ์	๔๐๐	๔๐๐	๔๐๐	๔๐๐
๓	ค่าสารเคมีฆ่าหญ้า	๑๕๐	๑๕๐	๑๕๐	๑๕๐
๔	ค่าจ้างฉีดสารเคมีคุมหญ้า	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐
๕	ค่าสารเคมีฆ่าหอยเชอร์รี่	๑๕๐	๑๕๐	๑๕๐	๑๕๐
๖	ค่าจ้างหว่านข้าว	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐
๗	ค่าปุ๋ยเคมี สูตร ๑๖-๒๐-๐	๗๕๐	๗๕๐	๗๕๐	๗๕๐
	สูตร ๔๖-๐-๐	๓๕๐	๓๕๐	๓๕๐	๓๕๐
๘	ค่าสารเคมีกำจัดโรคและแมลง	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐
๙	ค่าบริการใช้น้ำ	๒๕๐	๒๕๐	๒๕๐	๒๕๐
๑๐	ค่ารถเกี่ยว	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐
๑๑	ค่าขนส่งจากนาไปโรงสี	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐
๑๒	ค่าเช่า	๑,๒๐๐	๑,๒๐๐	๑,๒๐๐	๑,๒๐๐
	รวมต้นทุนการผลิต	๕,๐๒๐	๕,๐๒๐	๕,๐๒๐	๕,๐๒๐
	-ผลผลิต จำนวน (ก.ก./ไร่)	๘๕๐	๙๐๐	๘๕๐	๙๐๐
	-ราคาเฉลี่ย (บาท/ก.ก.)	๘.๑	๘.๒	๘.๐	๘.๓
	-รายได้เฉลี่ย (บาท/ไร่/ก.ก.)	๖,๘๘๕	๗,๓๘๐	๖,๘๐๐	๗,๔๗๐
	-กำไรสุทธิ (บาท/ไร่)	๑,๘๖๕	๒,๓๖๐	๑,๗๘๐	๒,๔๕๐

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ : ตารางแสดงต้นทุนการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ฝน,แล้ง และรายได้เฉลี่ย / ไร่

ลำดับ ที่	รายการลงทุน	ปี ๒๕๕๓		ปี ๒๕๕๔	
		ฝน(บาท)	แล้ง(บาท)	ฝน(บาท)	แล้ง(บาท)
๑	ไถเตรียมแปลง	๔๐๐	๔๐๐	๔๐๐	๔๐๐
๒	ไถยกร่อง	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐
๓	ปลูก	๒๕๐	๒๕๐	๒๕๐	๒๕๐
๔	ค่าใส่ปุ๋ย	๑๕๐	๑๕๐	๑๕๐	๑๕๐
๕	ค่าเมล็ดพันธุ์	๒๕๐	๒๕๐	๒๕๐	๒๕๐
๖	ยาคุมวัชพืช	๑๕๐	๑๕๐	๑๕๐	๑๕๐
๗	ปุ๋ยรองพื้น (๑๖-๒๐-๐)	๗๕๐	๗๕๐	๗๕๐	๗๕๐
๘	ปุ๋ยยูเรีย (๔๖-๐-๐)	๓๕๐	๓๕๐	๓๕๐	๓๕๐
๙	ยาป้องกัน + ยากำจัดแมลง	๑๕๐	๑๕๐	๑๕๐	๑๕๐
๑๐	เก็บเกี่ยว	๔๐๐	๔๐๐	๔๐๐	๔๐๐
๑๑	ค่าขนส่ง ๑ เที่ยว	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐
๑๒	ค่าบริการน้ำ	๑๕๐	๑๕๐	๑๕๐	๑๕๐

๑๓	ค่าแรงพ่นยาคุมวัชพืชและแมลง	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐
๑๔	ค่าเช่าที่ดิน	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐
	รวมต้นทุนการผลิต	๔,๕๐๐	๔,๕๐๐	๔,๕๐๐	๔,๕๐๐
	-ผลผลิต จำนวน (ก.ก./ไร่)	๙๐๐	๙๐๐	๙๐๐	๙๐๐
	-ราคาเฉลี่ย (บาท/ก.ก.)	๕.๕	๕.๕	๕.๕	๕.๕
	-รายได้เฉลี่ย (บาท/ไร่/ก.ก.)	๔,๙๕๐	๔,๙๕๐	๔,๙๕๐	๔,๙๕๐
	-กำไรสุทธิ (บาท/ไร่)	๔๕๐	๔๕๐	๔๕๐	๔๕๐

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ : ตารางแสดงต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง และรายได้เฉลี่ย / ไร่

ลำดับ ที่	รายการลงทุน	ปี ๒๕๕๓	ปี ๒๕๕๔
		(บาท)	(บาท)
๑	ไถเตรียมแปลง	๖๐๐	๗๕๐
๒	ไถยกร่อง	๒๕๐	๒๕๐
๓	ปลูก	๒๕๐	๒๕๐
๔	ค่าใส่ปุ๋ย (ไร่)	๑๐๐	๑๘๐
๕	ค่าท่อนพันธุ์	๑๐๐	๑๐๐
๖	ยาคุมวัชพืช	๑๒๐	๑๒๐
๗	ปุ๋ยรองพื้น (๑๖-๒๐-๐)	๖๐๐	๖๕๐
๘	ปุ๋ยยูเรีย (๔๖-๐-๐)	๗๕๐	๗๖๐
๙	ยาป้องกัน + ยากำจัดแมลง	๒๐๐	๒๐๑
๑๐	เก็บเกี่ยว	๔๕๐	๔๕๐
๑๑	ค่าขนส่ง ๑ เที่ยว	๑๒๐	๑๕๐
๑๒	ค่าบริการน้ำ	๐.๐๐	๐.๐๐
๑๓	ค่าแรงพ่นยาคุมวัชพืชและแมลง	๕๐	๘๐
๑๔	ค่าเช่าที่ดิน	๑,๐๐๐	๑,๒๐๐
๑๕	ค่าแรง	๑,๒๐๐	๑,๓๕๐
	รวมต้นทุนการผลิต	๖,๑๙๘	๖,๔๙๑
	-ผลผลิต จำนวน (ก.ก./ไร่)	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐
	-ราคาเฉลี่ย (บาท/ก.ก.)	๒.๕	๑.๙
	-รายได้เฉลี่ย (บาท/ไร่/ก.ก.)	๑๒,๕๐๐	๙,๕๐๐
	-กำไรสุทธิ (บาท/ไร่)	๖,๓๐๒	๓,๐๐๙

การเลี้ยงสัตว์และการประมง

๑. การเลี้ยงสัตว์ แบ่งตามชนิดของสัตว์และการเลี้ยงไว้ ดังนี้

๑.๑ การเลี้ยงโค มีการเลี้ยงโดยทั่วไปทุกหมู่บ้าน โคส่วนใหญ่จะเป็นพันธุ์พื้นเมือง สำหรับวัวลูกผสมจะเป็นลูกผสมระหว่างพันธุ์พื้นเมืองกับพ่อพันธุ์บราห์มัน จะเลี้ยงกันน้อยมากประมาณหมู่บ้านละ ๑๐ ราย นำไปขายที่ตลาดนัดโคที่ตำบลน้ำอ่างหรือขายให้ผู้มาซื้อแล้วเกษตรกรก็จะหาซื้อวัวมาใหม่มาเลี้ยงต่อ

๑.๒ การเลี้ยงกระบือ พื้นเมืองไทยถือเป็นสัตว์ที่คู่กับวัฒนธรรมการเกษตรของไทยเป็นเวลานานเป็นสัตว์ที่มีคุณค่าและมีความสำคัญทางเศรษฐกิจมีความผูกพันวิถีชีวิตของคนไทยมาตั้งแต่ครั้งโบราณกาล เนื่องจากการเลี้ยงกระบือคู่กับวัฒนธรรมการปลูกข้าวเกษตรกรเลี้ยง

๑.๓ การเลี้ยงสุกร เป็นการเลี้ยงแบบผูกเชือก หรือขังเล้าไว้ข้างบ้าน สำหรับให้กินเศษอาหารที่เหลือในครัวเรือนจะเลี้ยงเป็นหมูเนื้อ หรือเลี้ยงหมูตัวเมียไว้เป็นแม่หมูสำหรับขายลูก ส่วนการเลี้ยงเป็นฟาร์มใหญ่ มีอยู่ ๒ ฟาร์ม

๑.๔ การเลี้ยงเปิดและไก่ มีการเลี้ยงไก่เนื้อในลักษณะรับจ้างเลี้ยงให้กับบริษัทอยู่ที่ ๒๓ ฟาร์ม แต่ส่วนใหญ่จะเลี้ยงแบบปล่อยบริเวณบ้านให้หากินเอง และเสริมอาหารบางส่วน แต่มักจะประสบปัญหาเรื่องโรคระบาด เพราะเกษตรกรขาดความรู้ความเข้าใจในการสุขาภิบาลสัตว์และในปัจจุบันเริ่มมีการเลี้ยงเป็นฟาร์มในลักษณะเลี้ยงไก่บนบ่อปลา

๒. การประมง การเลี้ยงปลาส่วนใหญ่จะเลี้ยงในบ่อดินหรือสระน้ำในนาแต่ยังไม่เป็นกิจจะลักษณะเท่าที่เกษตรกรที่อยู่ใกล้คลองส่งน้ำของชลประทานและมีบ่อน้ำมักจะนำพันธุ์ปลาไปปล่อยทิ้งไว้แบบธรรมชาติไม่มีการให้อาหารทำให้ปลาที่ได้มีคุณภาพต่ำ

๒.๑ พันธุ์สัตว์เศรษฐกิจ - พันธุ์โคลูกผสม, กระบือ, สุกร และไก่ไข่

๒.๑.๑ พันธุ์สัตว์ , แผลงพื้นเมือง

- พันธุ์สัตว์ ๑. โคพื้นเมือง ๒. ไก่พื้นเมือง ๓. เป็ดเทศ ๔. เป็ดอื่น ๆ

ด้านการศึกษา

ในพื้นที่ตำบลน้ำอ่าง มีสถานศึกษาทั้งหมด ๓ แห่ง ประกอบด้วย โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน ๓ โรงเรียน ดังนี้

๑. โรงเรียนบ้านน้ำอ่าง (อ.๑-ม.๓) ๒. โรงเรียนบ้านไชยมงคล (อ.๑-ป.๖) ๓. โรงเรียนบ้านเหล่า (อ.๑-ม.๓) นอกจากนี้สถานศึกษาอื่น ๆ ดังนี้

๒. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๓ แห่ง คือ

๑. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านค้อกลาง ๒. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านไชยมงคล ๓. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเหล่า

๓. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนตำบลน้ำอ่าง อำเภอตรอน จังหวัดอุดรธานี

ด้านสาธารณสุข สถานที่ให้บริการด้านสุขภาพ ได้แก่

- สถานีอนามัยประจำตำบล ๒ แห่ง - คลินิกเอกชน ๔ แห่ง - ร้านขายยาแผนปัจจุบัน ๑ แห่ง

สถาบันและองค์กรทางศาสนา - วัด/สำนักสงฆ์จำนวน ๕ แห่ง

กีฬาและนันทนาการ

๑. สนามฟุตบอล ๓ แห่ง ๒. สนามเด็กเล่น ๓ แห่ง ๓. สนามบาสเก็ตบอล ๔ แห่ง

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน - ป้อมตำรวจ จำนวน ๑ แห่ง

ด้านสาธารณูปโภค

การไฟฟ้า การให้บริการไฟฟ้าในตำบลน้ำอ่าง อยู่ในความรับผิดชอบของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดอุดรธานี

การประปา การประปาในพื้นที่ตำบลน้ำอ่าง อยู่ในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำอ่างโดยแหล่งน้ำดิบที่ใช้ผลิตน้ำประปา ได้มาจากน้ำแม่น้ำคลองตรอน ซึ่งปัจจุบันสามารถให้บริการน้ำประปากับประชาชนในเขตตำบลน้ำอ่างได้เกือบทุกหมู่บ้านและมีแนวโน้มการใช้น้ำเพิ่มขึ้นทุกวัน

การสื่อสารและโทรคมนาคม - ที่ทำการไปรษณีย์ ๑ แห่ง (สาขา)

- ระบบเสียงตามสาย มีประมาณ ๙ จุด ซึ่งสามารถให้บริการแจ้งข้อมูลข่าวสารต่างๆ ครอบคลุมในเขตพื้นที่ตำบลน้ำอ่าง

บทที่ ๒ การวิเคราะห์สภาพปัญหา

๒.๑ สรุปความสัมพันธ์ของแผนฯ แต่ละระดับ

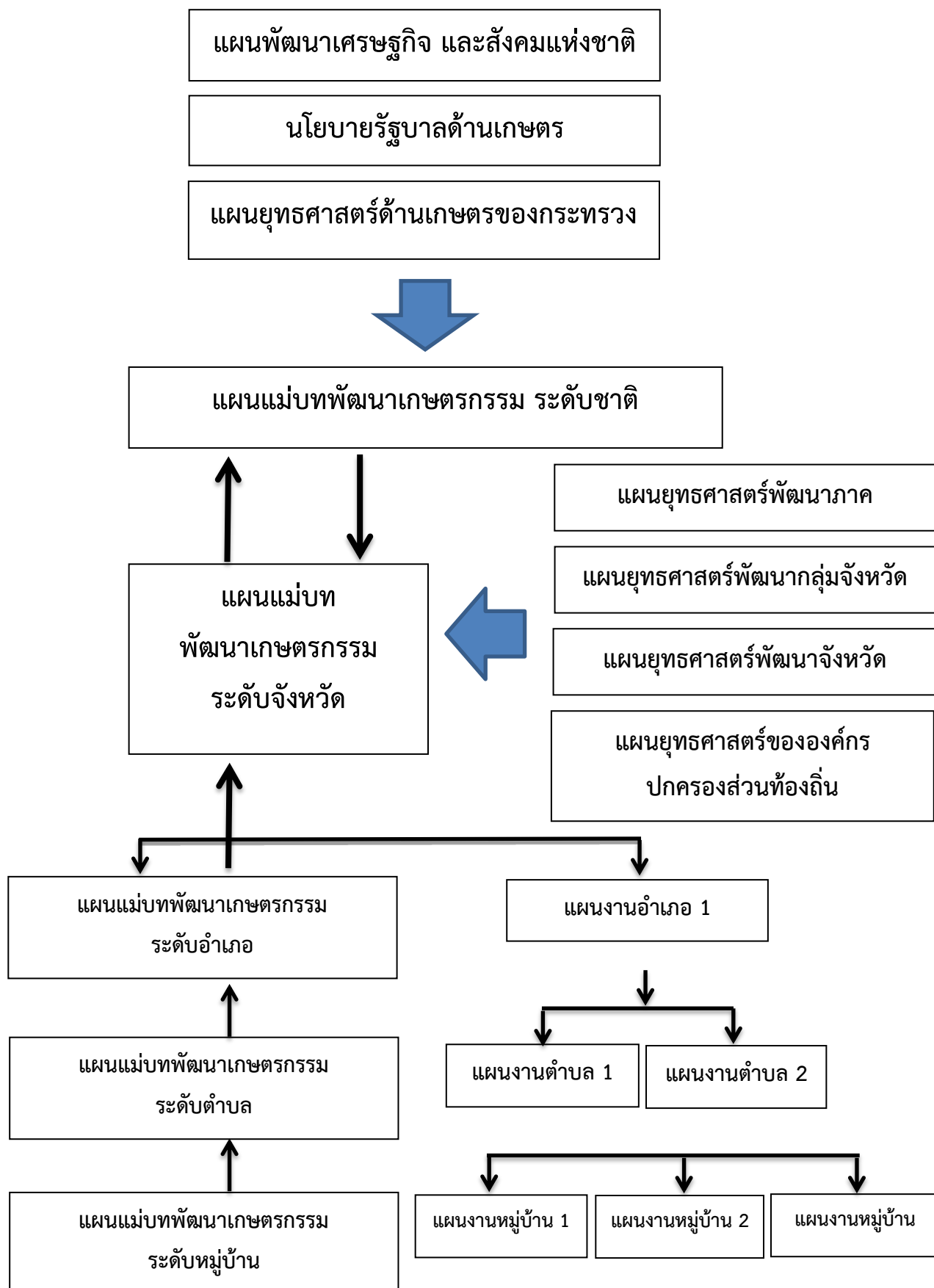
๒.๒ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis)

๒.๓ ผลการวิเคราะห์ศักยภาพด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒.๔ สรุปประเด็นปัญหา/ความต้องการ/แนวทางการพัฒนาระดับตำบล

บทที่ ๒ การเคราะห์สภาพปัญหา

๒.๑ สรุปความสัมพันธ์ของแผนฯ แต่ละระดับ

๒.๒ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis)

- การวิเคราะห์ศักยภาพด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม (SWOT Analysis) จังหวัดอุดรธานี

จุดแข็ง (Strengths)

๑. มีเขื่อนสิริกิติ์เป็นอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และเป็นแหล่งผลิตกระแสไฟฟ้าสำคัญของประเทศโดยมีแม่น้ำน่านเป็นแม่น้ำสายหลักของจังหวัด
๒. เป็นแหล่งปลูกผลไม้และมีผลผลิตทางการเกษตรที่หลากหลายตลอดปี
๓. มีจุดผ่านแดนถาวรภูคู้ที่เป็นประตูเชื่อมการค้ากับประเทศเพื่อนบ้าน
๔. มีพื้นที่ป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์มีคุณค่าทางเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม
๕. มีสถานีรถไฟและมีศูนย์ซ่อมบำรุงเครื่องจักรกลรถไฟที่ใหญ่ที่สุดในภาคเหนือ
๖. มีแหล่งแร่เหล็กน้ำพี้ที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรมและเศรษฐกิจ

จุดอ่อน (Weaknesses)

๑. ระบบชลประทานยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ทางการเกษตร
๒. เกษตรกรใช้สารเคมีมากทำให้ดินเสื่อมสภาพ
๓. ขาดตลาดกลางพืชผลทางการเกษตรที่ครบวงจร
๔. โครงสร้างพื้นฐานระบบสาธารณสุขบุคลากรทางการแพทย์โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบน้ำประปายังไม่ครอบคลุมไม่ทั่วถึง และขาดทรุดโทรม
๕. การท่องเที่ยวยังไม่ได้รับการพัฒนาอย่างครบวงจรและเชื่อมโยงกับจังหวัดใกล้เคียง
๖. การลงทุนในภาคอุตสาหกรรมเกษตรยังมีน้อย
๗. มีบางพื้นที่ที่เป็นพื้นที่เสี่ยงภัย และอาจเกิดอุทกภัยและดินโคลนถล่ม

โอกาส (Opportunities)

๑. นโยบายรัฐบาลสนับสนุนให้จังหวัดมีงบประมาณแก้ไขปัญหาได้มากขึ้น
๒. นโยบายในการส่งเสริมการค้าชายแดน และการเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมอาเซียน
๓. การพัฒนาเส้นทางเศรษฐกิจเชื่อมโยงตะวันออก-ตะวันตก (East-West Economic Corridor) (แม่สอด-ภูคู้) และระเบียงเศรษฐกิจจากเชียงใหม่-ภูคู้ (บ้านโคก) -เวียงจันทน์
๔. เป็นจุดเชื่อมภาคเหนือตอนบนกับภาคเหนือตอนล่างและภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ใกล้และสะดวกมาก
๕. การพัฒนารถไฟทางคู่ของรัฐบาลผ่านจังหวัดอุดรธานี
๖. รัฐบาลมีนโยบาย Zoning พื้นที่การเกษตร ทำให้เกิดความชัดเจนในการพัฒนาเศรษฐกิจ

ภัยคุกคาม (Threats)

๑. การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ทำให้เกิดภัยธรรมชาติที่ไม่สามารถควบคุมหรือคาดการณ์ได้แน่นอน
๒. ปัจจัยการผลิตมีราคาสูงขึ้นทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นและความสามารถในการแข่งขันลดลง
๓. ระบบการใช้ชีวิตแบบบริโภคนิยมการรับข้อมูลผ่านสื่อต่างๆมีผลต่อค่านิยมและพฤติกรรมทางโดยเฉพาะเยาวชน
๔. การแข่งขันด้านการท่องเที่ยวระดับประเทศ และระดับภูมิภาคมีเพิ่มมากขึ้นทำให้นักท่องเที่ยวมีทางเลือกมากมาย

๒.๓ ผลการวิเคราะห์ศักยภาพด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม(SWOT Analysis) ของตำบลน้ำอ่าง อำเภอตรอน จังหวัดอุดรธานี

จุดแข็ง (Strengths)

- มีคลองตรอนไหลผ่าน
- เกษตรกรมีประสบการณ์ในการทำนา และการเพาะปลูกพืช
- มีวัฒนธรรมประเพณีของตนเอง
- เส้นทางคมนาคมสะดวก

จุดอ่อน (Weaknesses)

- ขาดแคลนแหล่งน้ำในฤดูแล้ง
- เกษตรกรขาดแคลนเงินทุนในการประกอบอาชีพ
- เกษตรกรขาดความรู้ด้านการผลิตพืชที่เหมาะสมกับพื้นที่

โอกาส (Opportunity)

- ใกล้โรงงานอุตสาหกรรมเกษตร
- มีแหล่งความรู้/มีสถาบันการศึกษาท้องถิ่น เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
- เส้นทางคมนาคมสะดวก
- เป็นแหล่งผลิตพืชที่ตลาดมีความต้องการสูง (อ้อยโรงงาน, มันสำปะหลัง)

ภัยคุกคาม (Threats)

- พื้นที่ประสบอุทกภัย ภัยแล้ง
- การใช้สารเคมีในปริมาณมาก
- สถานที่แหล่งรับซื้อผลผลิตการเกษตรหลักอยู่ไกล

ปัญหาของชุมชนเป็นข้อมูลจากประชาคมด้านคน/เกษตรกร (แต่ละชนิดสินค้า/ชนิดพืช)

- ด้านกายภาพ

๑. ตำบลน้ำอ่างมีสภาพดินเป็นชุดดินที่เหมาะสมสำหรับการทำนา ซึ่งมีความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง ในพื้นที่ลุ่มมาก ๆ จะมีปัญหาเรื่องการระบายน้ำ ซึ่งทำให้ในฤดูฝน

๒. แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร มีระบบคลองส่งน้ำเข้าไม่ถึงถึงในพื้นที่การเกษตรคลองชำรุดน้ำไม่เพียงพอในพื้นที่การเกษตรในฤดูแล้ง บ่อบาดาลตื้นเขิน

๓. น้ำท่วมขังในพื้นที่การเกษตร ไม่มีคลอง หรือระบบการระบายน้ำที่ดีในฤดูฝน

-ด้านชีวภาพ

- ปัญหาการระบาดของศัตรูพืช เกษตรกรมีระบบการผลิตพืชที่ไม่เหมาะสม โรคระบาดในสัตว์ปีก
- ปัญหาการใช้ปุ๋ยเคมี และสารเคมีสูงในพื้นที่
- ปัญหาสารพิษตกค้างในผลผลิตทางการเกษตร

- ด้านเศรษฐกิจ

- ปัญหาราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ
- ปัญหาต้นทุนการผลิต
- ปัญหาการขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ดี
- ปัญหาภาวะหนี้สินของเกษตรกรสูง

-ด้านสังคม

- ปัญหาด้านการรวมกลุ่มและการบริหารงานกลุ่มยังไม่เข้มแข็งพอ
- ปัญหาการขาดเทคโนโลยีในการผลิตพืช สัตว์
- ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อสุขภาพ
- ภูมิปัญญาชาวบ้านยังไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร
- ค่านิยมของเยาวชนเกษตรกรหันไปหาอาชีพอื่น

การลำดับความสำคัญของปัญหา

- ปัจจัยการผลิตราคาแพง
- ขาดการจัดการน้ำการเกษตรอย่างเป็นธรรม
- ผลผลิตข้าวหอมมะลิ, ข้าวเหนียว ต่ำ
- ขาดแคลนแหล่งพันธุ์ดี
- เกษตรกรไม่มีที่ดินทำกินและขาดเอกสารสิทธิ์

สภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์

ได้ยึดแนวทางในการพัฒนาการเกษตร ตาม พ.ร.บ.สภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๓ หมวดที่ ๕ มาตรา ๔๑ ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย รวมทั้งเชื่อมโยงกับแผนแม่บทระดับจังหวัดต้องมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑) การรวมกลุ่ม (การพัฒนาศักยภาพ การส่งเสริม และการสนับสนุนการรวมกลุ่มของเกษตรกร องค์กรเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และยูวเกษตรกร ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง)

๒) ดินทำกิน (การส่งเสริม การพัฒนาการคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรและการแก้ไขปัญหาที่ดินและที่ดินโดยส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเกษตรกรให้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมของตนอย่างทั่วถึง)

๓) ด้านราคาผลผลิต (การสร้างความเป็นธรรมด้านราคาผลผลิตทางเกษตรกรรม โดยคำนึงถึงการส่งเสริมให้สินค้าเกษตรได้รับผลตอบแทนสูงสุด)

๔) ด้านชลประทาน (การพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบชลประทานเพื่อเกษตรกร)

๕) ด้านทรัพยากรธรรมชาติ (การอนุรักษ์ ป่าไม้และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อการเกษตร)

๖) ด้านการศึกษาวิจัย (การค้นคว้า วิจัยและพัฒนาภูมิปัญญา พันธุ์กรรมพืชและสัตว์ท้องถิ่น นวัตกรรมเทคโนโลยีที่เหมาะสม และการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ได้จากการค้นคว้า วิจัย และพัฒนาเพื่อประโยชน์ทางเกษตรกรรม และเกษตรอุตสาหกรรม)

๗) ด้านแหล่งเงินทุน(การเสนอแนะแนวทางในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน และการแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกร)

๘) ด้านสิทธิเกษตรกร (การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเกษตรกร และการเพิ่มประสิทธิภาพและบทบาทของเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับการทำกินและการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ)

๙) ด้านเครือข่ายองค์กรเกษตรกร(การสร้างเครือข่ายองค์กรเกษตรกร เชื่อมโยงและพัฒนาความร่วมมือในด้านการผลิตทางเกษตรกรรม การแปรรูป การตลาดและการบริโภคเพื่อยังชีพระหว่างเครือข่ายองค์กรเกษตรกรกับภาครัฐและภาคเอกชน)

๑๐) ด้านการถ่ายทอดความรู้ (การสนับสนุน ส่งเสริมให้การศึกษา อบรม ถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านเกษตรกรรม และการจัดการแก่เกษตรกร และยุวเกษตรกร)

๑๑) ด้านการบริหารจัดการกองทุนอย่างครบวงจร (การปรับปรุงการบริหารจัดการกองทุนที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรที่มีอยู่ให้สามารถรองรับการช่วยเหลือเกษตรกรอย่างครบวงจรและลดการซ้ำซ้อน รวมถึงการจัดตั้งกองทุนเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว

๒.๔ สรุปประเด็นปัญหา/ความต้องการ/แนวทางการพัฒนาระดับตำบล : ปัญหาหลัก ๕ เรื่องของตำบลน้ำอ่าง อำเภอตรอน จังหวัดอุดรธานี

ที่	ประเด็นปัญหา	สภาพปัญหา	การแก้ไขปัญหา	แนวทางการพัฒนา
๑	ปัญหาสวัสดิการ สิทธิเกษตรกร การไม่ได้รับความเป็นธรรม	๑) รัฐดูแลเกษตรกรด้านคุณภาพชีวิตไม่เท่าเทียมกัน เช่น ด้านสุขภาพอนามัย	๑) ให้รัฐจัดสวัสดิการให้เท่าเทียมกับอาชีพอื่น	๑) ให้ภาครัฐมีนโยบายในด้านสวัสดิการ รักษาสุขภาพให้เท่าเทียมกัน
๒.	ปัญหาหนี้สินของเกษตรกร - หนี้สินในระบบ - หนี้สินนอกระบบ	๑) เกิดจากการกู้ยืมเพื่อยังชีพ/การศึกษาบุตร/ใช้เป็นทุนในการประกอบอาชีพ ๒) แหล่งเงินกู้ ธ.ก.ส. สหกรณ์ กองทุนหมู่บ้าน(เงินล้าน) ธนาคารพาณิชย์ กุ๊รายวัน ๓) นโยบายภาครัฐ ช่วยเหลือเกษตรกรไม่ต่อเนื่อง	๑) ให้ ธ.ก.ส./สหกรณ์/กองทุนฯ มีนโยบายลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ปลอดกู้/กู้ให้น้อยลง ๒) ให้ธนาคารมีโครงการพักชำระหนี้ ๓ ปี/พักชำระดอกเบี้ย/หยุดชำระดอกเบี้ย/ให้ส่งเงินต้นเป็นระยะเวลา ๓ ปี /กู้ปลอดดอกเบี้ย ๓) ให้ลูกค้าขึ้นดี ๓๕ ปี ขอลดเงินต้น ๔) สถาบันการเงินมีโครงการพัฒนากลุ่มลูกค้าในรูปแบบจำยขาด	๑) ให้รัฐมีนโยบายช่วยเหลือเกษตรกรหรือ มาตรการช่วยเหลือเกษตรกร อย่างต่อเนื่อง
๓.	ปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร - ซ่อมแซมแหล่งน้ำเดิม - พัฒนาให้ดีกว่าเดิม	๑) ฝ่าย ม.๘ ประตุน้ำชำรุดเสียหาย ๒) อ่างเก็บน้ำลำน้ำชำ ม.๒ ตื้นเขิน ๓) คลองแม่น้ำตรอน ม.๑ -๑๐ ตื้นเขิน ๔) ฝ่ายวังเดือนห้า ม.๕ ตื้นเขินมีวัชพืชมาก ๑) หนองปู่สลับ ม.๖ ตื้นเขินและขยายให้ใหญ่ขึ้น	- ให้สภาฯ ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำเสนอ โครงการขอรับงบประมาณสนับสนุนซ่อมแซมให้ อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี	๑) ให้รัฐมีนโยบายช่วยเหลือเกษตรกรหรือ มาตรการช่วยเหลือเกษตรกร อย่างต่อเนื่อง

ที่	ประเด็นปัญหา	สภาพปัญหา	การแก้ไขปัญหา	แนวทางการพัฒนา
๓.	ปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร - ก่อสร้างใหม่	๑) ก่อสร้างฝายกักเก็บน้ำพร้อมประตูน้ำ คลองชำ ป่าแกลบ ม.๑๐ ๒) ก่อสร้างฝายเก็บน้ำห้วยเห็บ ม.๑๐ พร้อมเครื่อง สูบน้ำ ขนาด ๕๐ แรง จำนวน ๒ ตัว ๓) ก่อสร้างฝายชะลอน้ำคลองตรอน ม.๓,๔ ๔) ขยายเขตชลประทาน ม.๒,๔,๕,๙	- ให้สภาฯ ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำเสนอ โครงการขอรับงบประมาณสนับสนุนดำเนินการ	๑) ให้รัฐมนตรีนโยบายช่วยเหลือเกษตรกรหรือ มาตรการช่วยเหลือเกษตรกร อย่างต่อเนื่อง
๔.	ปัญหาที่ดินทำกิน - เอกสารกรรมสิทธิ์ในที่ดิน/ ที่ดินทำกิน - ดินเสื่อมโทรม	๑) พื้นที่หมู่ที่ ๒,๕,๑๐ อยู่ในเขตป่าไม้ ต้องการ ที่ดินทำกิน เนื่องจากไม่มีเอกสารสิทธิ ๑) การใช้สารเคมีมาก	- ให้สภาฯ ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำเสนอ สนับสนุนดำเนินการ - ให้สภาฯ ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำเสนอ โครงการขอรับงบประมาณสนับสนุนดำเนินการ ตรวจวัดค่าสภาพดิน ปุ๋ยพืชสดบำรุงดิน ให้ความรู้ การดูแลรักษาสภาพดิน	๑) ให้รัฐมนตรีนโยบายช่วยเหลือเกษตรกรหรือ มาตรการช่วยเหลือเกษตรกร อย่างต่อเนื่อง ออกกฎหมายยกเลิกพื้นที่ ที่หมดสภาพป่าและจัดสรรที่ดินทำกินที่อยู่ อาศัยแก่ราษฎร ๑) ให้รัฐมนตรีนโยบายช่วยเหลือเกษตรกรหรือ มาตรการช่วยเหลือเกษตรกรอย่าง ต่อเนื่อง

ที่	ประเด็นปัญหา	สภาพปัญหา	การแก้ไขปัญหา	แนวทางการพัฒนา
๕.	ปัญหาราคาสินค้าเกษตร - ชนิดพืช : ข้าว	๑) ราคาไม่แน่นอน ราคาตกต่ำ ๒) ผู้ประกอบการรวบรวมสินค้าเป็นเครือข่ายกัน รวมตัวกันกดราคารับซื้อทำให้เกษตรกรเกิด ความเสียเปรียบ ๓) จำหน่ายข้าวเปลือกให้ได้ราคาสูง หรือจำหน่าย ให้ได้ราคาที่เป็นธรรม ๔) แหล่งรับซื้อมีน้อย ๕) เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตสูง ๖) ปลุกพืชชนิดเดียวมากจนทำให้ราคาตกต่ำ ๗) การแปรรูปเพิ่มมูลค่าไม่มีความหลากหลาย	๑) ให้น่วยรัฐ มีการตรวจตราควบคุมดูแล ผู้ประกอบการโรงสีข้าวให้เป็นธรรม ในการตรวจสอบพ่อค้าคนกลาง ให้มีมาตรฐาน กลางของรัฐในการรับซื้อ เช่น ตรวจตาชั่ง น้ำหนัก ค่าความชื้น เป็นต้น ๒) ส่งเสริมและพัฒนาให้เกษตรกรผลิตให้มี คุณภาพ ๓) จัดตั้งศูนย์รวบรวมของตำบล ๑ จุด เพื่อบริหาร จัดการให้ในรูปแบบครบวงจร ๔) ให้ภาครัฐจัดหาแหล่งขายผลผลิตการเกษตร เพิ่มขึ้น ๕) ภาครัฐให้ความรู้การปลูกพืชหมุนเวียนชนิด อื่นๆสร้างรายได้และการแปรรูปเพิ่มมูลค่าใหม่ๆ ๖) ให้ภาครัฐมีนโยบายช่วยเหลือเกษตรกรอย่าง ต่อเนื่อง เช่น การประกันราคา/ประกันรายได้ ๗) ภาครัฐให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพใหม่ๆ	๑) ให้ภาครัฐออกนโยบายมาควบคุมดูแล ผู้ประกอบการโรงสีข้าว ไม่ให้ใช้กลอุบาย ในการเอาเปรียบเกษตรกรผู้ปลูกข้าว และกำหนดนโยบายการลดต้นทุนการผลิต การแปรรูปเพิ่มมูลค่า

บทที่ ๓ การขับเคลื่อนแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลน้ำอ่าง (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) สู่การปฏิบัติ

๓.๑ ยุทธศาสตร์สภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

๓.๒ ยุทธศาสตร์จังหวัดอุดรดิตถ์ และยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ๑

(๕ จังหวัด ได้แก่ พิษณุโลก อุดรดิตถ์ สุโขทัย ตาก และเพชรบูรณ์)

๓.๓ แนวทางดำเนินการโครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลเป็นเกษตร

อุตสาหกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

๓.๔ สรุปโครงการนำเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขปัญหา ๕ เรื่องหลักของตำบล
น้ำอ่าง อำเภอตรอน จังหวัดอุดรดิตถ์

บทที่ ๓

การขับเคลื่อนแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลน้ำอ่าง (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) สู่การปฏิบัติ

๓.๑ ยุทธศาสตร์สภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

วิสัยทัศน์ “ สภาเกษตรกรแห่งชาติ เป็นสถาบันแกนหลักประสานพัฒนาภาคเกษตรกรรม มุ่งให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรรมมีความเข้มแข็งในอาชีพ ”

ยุทธศาสตร์สภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

๑) สร้างระบบการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรให้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์

๑.๑ พัฒนาระบบการรับรู้ข้อเท็จจริงของปัญหามาวิเคราะห์จัดทำข้อมูลเชิงนโยบายและเสนอหน่วยงานรวมทั้งติดตามผลการช่วยเหลือ

๑.๒ เพิ่มประสิทธิภาพพนักงานสมาชิกเกษตรกรและคณะผู้ปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหาให้แก่เกษตรกรโดยรวดเร็ว

๑.๓ การใช้เทคโนโลยีเครื่องมือ อุปกรณ์ในการสำรวจจัดเก็บ และประมวลผลข้อมูลเพื่อแก้ไขปัญหา

๒) พัฒนาขีดความสามารถการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมที่สอดคล้องกับสภาพภูมิสังคม

กลยุทธ์

๒.๑ พัฒนาระบบการรวบรวมข้อมูลสภาพปัญหาในพื้นที่การวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อจัดทำโครงการ/กิจกรรมด้านการเกษตร

๒.๒ พัฒนาบุคลากรพนักงานสมาชิกสภาเกษตรกรและคณะผู้ปฏิบัติงาน ด้านการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรม

๒.๓ การประสานหน่วยงานและภาคีภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อขับเคลื่อนโครงการ/กิจกรรมไปสู่การปฏิบัติรวมทั้งติดตามผล

๓) การสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกร องค์กรเกษตรกร ยุวเกษตรกร และเครือข่าย

กลยุทธ์

๓.๑ ส่งเสริมให้เกษตรกรมีองค์ความรู้ ด้านการจัดการฟาร์มสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติและแบ่งปันความรู้แก่เกษตรกรอื่น

๓.๒ ส่งเสริมให้กรรมการและพนักงานขององค์กรเกษตรกรและกลุ่มยุวเกษตรกรมีความรู้ในการจัดการองค์กรและการดำเนินธุรกิจ/กิจกรรมรวมทั้งการสร้างเครือข่าย

๓.๓ ติดตามและร่วมการดำเนินงานตามนโยบายเกษตรกรรมของส่วนราชการและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

๔) สนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาสินค้าของเกษตรกรสู่เกษตรอุตสาหกรรม

กลยุทธ์

๔.๑ การจัดตั้งและสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกร องค์กรเกษตรกรรายสินค้ารวมทั้งการสร้างเครือข่าย

๔.๒ การใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรม เพื่อพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรสู่การแปรรูปขั้นต้นและ SME เกษตร

๔.๓ การพัฒนาเกษตรอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ โดยการใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมขั้นสูง

๓.๒ ยุทธศาสตร์จังหวัดอุดรดิตถ์ และยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ๑ (๕ จังหวัด ได้แก่ พิชณุโลก อุตรดิตถ์ สุโขทัย ตาก และเพชรบูรณ์)

- คำขวัญจังหวัดอุดรดิตถ์

“ เหล็กน้ำพี้ลือเลื่อง เมืองลางสาดหวาน บ้านพระยาพิชัยดาบหัก ถิ่นสักใหญ่ของโลก ”

- วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดอุดรดิตถ์

วิสัยทัศน์ (Vision)

“เมืองแห่งคุณภาพชีวิต
สืบสานวัฒนธรรมไทย

ผลผลิตปลอดภัย
ก้าวไกลสัมพันธ์เพื่อนบ้านยั่งยืน”

เป้าประสงค์ (Objective) :

๑. ประชาชนและชุมชนมีความเข้มแข็ง มีคุณภาพมีชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง การปกครองอย่างมีคุณภาพ
๒. ผลผลิตด้านการเกษตร อุตสาหกรรม การแปรรูปสินค้าผลิตภัณฑ์ OTOP มีคุณภาพ ปลอดภัยและมีระบบการตลาดที่ดี
๓. เป็นดินแดนแห่งความสงบสุข มีศิลปวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงาม มีจริยธรรม และเป็นเมืองที่น่าอยู่
๔. มีการพัฒนาที่ยั่งยืน อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีแหล่งน้ำอุดมสมบูรณ์และพลังงานที่เพียงพอ
๕. จุดผ่านแดนถาวรภูคู้ มีศักยภาพการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และความสัมพันธ์อันดี ทั้งภายในและระหว่างประเทศสูงขึ้น

พันธกิจ (Mission) :

๑. พัฒนาให้เป็นเมืองที่น่าอยู่ เด็ก มีความรู้ คู่คุณธรรม มีวินัย มีศิลปวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงาม และมีการสืบสานต่อไป มีความมั่นคงและยั่งยืนในการดำรงชีวิต
๒. ส่งเสริม พัฒนา ผลผลิตด้านการเกษตรกรรม อุตสาหกรรมแปรรูปสินค้า OTOP ให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพปลอดภัย และมีระบบการตลาดที่ดี
๓. ส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครองและความสมัครสมานสามัคคีของประชาชน
๔. พัฒนา อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แหล่งน้ำ และพลังงาน
๕. ส่งเสริมพัฒนาจุดผ่านแดนถาวรภูคู้ และการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและความสัมพันธ์ที่ดีทั้งภายในและระหว่างประเทศ

- ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดอุดรดิตถ์ :

๑. เสริมสร้างบ้านเมืองให้น่าอยู่ ชุมชนและครอบครัวเข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี

กลยุทธ์ :-

๑.๑ พัฒนาและปรับปรุง โครงข่ายคมนาคมผังเมืองทุกระดับ ระบบสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานให้ทั่วถึงและเชื่อมโยงกับจังหวัดและประเทศอื่น และรองรับการ พัฒนาระบบขนส่งทางรางของรัฐบาล

๑.๒ เพิ่มศักยภาพบุคลากรและระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ให้สะอาด โปร่งใสตรวจสอบได้และ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน

๑.๓ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์บนพื้นฐานความเสมอภาค และเท่าเทียมโดยการสร้างโอกาสยกระดับคุณภาพการศึกษา เพื่อผลสัมฤทธิ์ด้านคุณภาพและการเรียนรู้ให้ครอบคลุมทุกสถาบันการศึกษา ตลอดจนเปิดโอกาสในการเรียนรู้ได้ตลอดชีวิตและเข้าถึงแหล่งข้อมูลสารสนเทศได้อย่างกว้างขวางถูกต้องเป็นธรรมและรวดเร็ว

๑.๔ พัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีทุกเพศทุกวัยส่งเสริมให้ประชากรวัยทำงานให้มีงานทำ มีหลักประกันที่มั่นคงในชีวิต ส่งเสริมบริการสาธารณสุข สุขอนามัย สร้าง ภูมิคุ้มกันทางสังคม และส่งเสริมการกีฬา

๑.๕ เสริมสร้างสถาบันครอบครัวและชุมชนให้มีความมั่นคงเข้มแข็ง ปลอดภัย เสพติด มีความมั่นคงและปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

๑.๕ ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้มแข็งในการร่วมกันพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง การสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความสมานฉันท์ และความมั่นคงภายในและชายแดน การบริหาร วิกฤติการณ์ด้านสาธารณสุข และภัยพิบัติต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. พัฒนาภาคเกษตรกรรมอุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์ OTOP ให้มีคุณภาพปลอดภัยได้มาตรฐาน และมีการบริหารจัดการด้านการตลาดที่มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ :-

๒.๑ ส่งเสริม พัฒนาระบบการผลิต ภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม การแปรรูปสินค้า เพื่อเพิ่มมูลค่า โดยมุ่งพัฒนาผลผลิตที่มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ และปลอดภัยต่อผู้บริโภค

๒.๒ ส่งเสริมพัฒนาการปลูกพืช ด้วยระบบโซนนิ่งภาคการเกษตรการพัฒนาปศุสัตว์และประมงที่สอดคล้องกับการตลาด โดยส่งเสริมการลงทุนการผลิต เพิ่มรายได้ในภาคการเกษตร

๒.๓ เสริมสร้างศักยภาพการบริหารจัดการให้กับภาคเกษตร สถาบันเกษตรกรและผู้ประกอบการ ตลอดจนการส่งเสริมกลุ่ม OTOP กลุ่มธุรกิจ ผู้ประกอบการ SMEs ให้มีความเข้มแข็ง

๒.๔ ส่งเสริมการศึกษาการวิจัย การสร้างนวัตกรรม และการบริหารจัดการตลาดสินค้าเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการแปรรูป และผลิตภัณฑ์ OTOP ให้มีคุณภาพและปลอดภัยตรงความต้องการของตลาดและเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยว

๓. พัฒนาทุนทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการท่องเที่ยว

กลยุทธ์ :-

๓.๑ ทำนุบำรุง รักษา และสืบทอด ศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น โดยการเชื่อมโยงกับการพัฒนาทางสังคมการท่องเที่ยว และเศรษฐกิจให้เป็นเมือง ๓ วัฒนธรรมที่มีเสน่ห์ยิ่งขึ้น

๓.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นภูมิปัญญาไทยเพื่อใช้ในการผลิตสินค้าบริการ การประกอบอาชีพ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการมีรายได้

๓.๓ ส่งเสริมเชื่อมโยงเส้นทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยวกับเพื่อนบ้านทั้งภายในและต่างประเทศ

๓.๔ พัฒนาการท่องเที่ยวทุกด้าน ทุกพื้นที่ โดยเน้นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มีอัตลักษณ์ และศักยภาพสูง

๔.อนุรักษ์ ป่าไม้ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและแหล่งน้ำ และส่งเสริมพัฒนาพลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ :-

๔.๑ การสร้างสมดุลการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ พร้อมกับการอนุรักษ์ พัฒนา ป่าไม้ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การป้องกันตลิ่งพังทลาย การพัฒนาแหล่งน้ำการบริหาร จัดการน้ำอย่างบูรณาการเป็นระบบและคุ้มค่าและสนับสนุนขยายผลโครงการตามแนวพระราชดำริ

๔.๒ กระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม และดำเนินการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน ของประชาชนให้เพียงพอแก่การอยู่อาศัยและการเกษตรกรรม โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทาง ธรรมชาติวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่น อย่างยั่งยืนและมีส่วนร่วม

๔.๓ ส่งเสริมพัฒนาการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมของเมืองและท้องถิ่นภายใต้การมีส่วนร่วมของชุมชนอย่าง มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เพื่อประโยชน์ในการดูแล รักษาทรัพยากรธรรมชาติอย่าง ยั่งยืน และสนับสนุนการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๔.๔ ส่งเสริม บำรุงรักษา และคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตลอดจนควบคุมและกำจัด ภาวะมลพิษที่มีผลต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิการและคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชนท้องถิ่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง

๔.๕ ส่งเสริม สนับสนุน การอนุรักษ์พลังงานและการบริหารจัดการด้านพลังงานให้มีประสิทธิภาพสูงสุดทั้งในภาครัฐและเอกชนอย่างมีส่วนร่วมและยั่งยืน

๕. เพิ่มศักยภาพ การค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน

กลยุทธ์ :-

๕.๑ พัฒนาจุดผ่านแดนถาวรภูคู้ ในทุกด้านเพื่อให้เป็นประตูสู่ประเทศเพื่อนบ้านและประเทศอื่นๆ ที่สำคัญของประเทศไทย เพื่รองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

๕.๒ พัฒนาสัมพันธ์ไมตรีและความร่วมมือกับจังหวัดทั้งภายในและระหว่างประเทศ และพัฒนาการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมอันดีระหว่างกันอย่างยั่งยืน

๕.๓ พัฒนาความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ พัฒนาเส้นทางคมนาคมเชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจชายแดน และระบบ Logistics ให้เอื้อประโยชน์ต่อการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว เป็น การเพิ่มมูลค่าให้กับการค้าและรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

๕.๔ พัฒนาสินค้าและบริการ ให้มีคุณภาพมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค คู่ค้า นักท่องเที่ยว และประชาชนทั่วไป

๕.๕ สนับสนุนให้มีการปรับปรุงพัฒนาการท่องเที่ยวทุกด้าน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน

- ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ๑

(๕ จังหวัด ได้แก่ พิจิตร โลก อุตรดิตถ์ สุโขทัย ตาก และเพชรบูรณ์)

วิสัยทัศน์ : “ ศูนย์กลางการบริการสี่แยกอินโดจีน ”

พันธกิจ

๑. ยกระดับรายได้และกระจายรายได้ ควบคู่กับการสร้างสังคมที่มีคุณภาพอย่างยั่งยืน
๒. พัฒนากิจการผลิตและบริการให้เข้มแข็งและมีเสถียรภาพบนพื้นฐานการพัฒนาผลิตภาพและการสร้างสรรค์
๓. สร้างความเชื่อมโยงด้านเศรษฐกิจและสังคมกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน

ประเด็นยุทธศาสตร์ :

๑. พัฒนาระบบการผลิต การบริหารจัดการ การตลาดสินค้าเกษตรและสินค้าชุมชน
๒. พัฒนาโครงข่ายการค้า การลงทุน การบริการ เครือข่ายคมนาคมขนส่งสี่แยกอินโดจีนและอาเซียน
๓. พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม กีฬาและสุขภาพ
๔. บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

เป้าประสงค์

๑. ผลผลิตการเกษตรมีคุณภาพ ปลอดภัยได้มาตรฐาน และมีมูลค่าเพิ่มที่ยั่งยืน
๒. เชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมในกลุ่มจังหวัด ภูมิภาคและต่างประเทศ เพื่อใช้ศักยภาพแหล่งที่ตั้ง และความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจประเทศเพื่อนบ้าน
๓. พัฒนาการค้าการลงทุนและความร่วมมือชายแดนไทย - พม่า / ไทย - ลาว
๔. อนุรักษ์ ป่าไม้ และพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เชิงนิเวศ ประวัติศาสตร์ กีฬาและสุขภาพ
๕. บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
๔. เส้นทางเชื่อมโยง E – W – E – C ที่ได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้น
๕. จำนวนเครือข่ายการค้าการลงทุนที่เชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศอินโดจีน และประเทศสมาชิกอาเซียน
๖. มูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้น
๗. จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น
๘. รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น
๙. จำนวนแหล่งท่องเที่ยวได้รับการอนุรักษ์ ป่าไม้
๑๐. จำนวนหมู่บ้านและชุมชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๑๑. จำนวนหมู่บ้าน / ชุมชน ที่ได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ
๑๒. จำนวนเครือข่ายหมู่บ้าน / ที่มีการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์

๑. พัฒนาและส่งเสริมกระบวนการผลิต การปรับปรุงคุณภาพ การแปรรูปและการบรรจุภัณฑ์โดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม
๒. พัฒนาการคมนาคมและระบบ logistics
๓. พัฒนาและส่งเสริมการค้า การตลาด ทั้งภายในและต่างประเทศ
๔. ส่งเสริมการเตรียมความพร้อมรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)
๕. เสริมสร้างสมรรถนะผู้ประกอบการและการลงทุน
๖. ส่งเสริม พัฒนา และอนุรักษ์การท่องเที่ยว
๗. ส่งเสริมการตลาดเพื่อการท่องเที่ยว
๘. ส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อการท่องเที่ยวและบริการ
๙. พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว
๑๐. ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นฐานการผลิต / การค้า / การบริการอย่างมีคุณภาพและคุ้มค่า
๑๑. ส่งเสริมการใช้องค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ
๑๒. พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ

๓.๓ การดำเนินโครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลเป็นเกษตรอุตสาหกรรม

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

ตามพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๓ กำหนดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ประการหนึ่ง คือ เพื่อสนับสนุนสิทธิและการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการกำหนดนโยบายและวางแผนการพัฒนาเกษตรกรรมอย่างเป็นระบบ โดยรัฐรักษาเสถียรภาพด้านราคาและความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรเพิ่มศักยภาพและยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรให้ดีขึ้นทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองอย่างต่อเนื่องอย่างแท้จริง

ที่ผ่านมาในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๗ สภาเกษตรกรแห่งชาติได้ดำเนินการจัดทำแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่จากระดับล่างสู่ระดับบนมีการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตั้งแต่ระดับตำบล อำเภอ จังหวัด ตามลำดับจนเป็นแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับประเทศ ในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ สภาเกษตรกรแห่งชาติ กำหนดให้สภาเกษตรกรจังหวัด ต้องดำเนินการขับเคลื่อนแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัด ลงสู่พื้นที่อย่างน้อย ๑ อำเภอ ละ ๑ กิจกรรมตามความเร่งด่วนของปัญหาและศักยภาพของพื้นที่เพื่อให้การขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ลงสู่พื้นที่ให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างแท้จริงและมีการบูรณาการร่วมกับระหว่างหน่วยงานหรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกับสภาเกษตรกร จำเป็นต้องนำปัญหาความต้องการ ภายใต้แผนแม่บทฯ ของแต่ละพื้นที่มาปรึกษาหารือหรือปรับแนวทางในการปฏิบัติให้เข้าใจตรงกันในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๙ เรื่องการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนชุมชนระดับตำบลร่วมมือกันแก้ไขปัญหาด้วยตนเองส่งเสริมการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมในการพัฒนาแก้ไขปัญหาาร่วมกันในรูปแบบของการจัดการตนเอง พัฒนาเกษตรกรรมให้เกษตรกรมีความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถจัดทำแผนพัฒนาร่วมกัน นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างทางการเกษตร และสร้างเครือข่ายองค์กรเกษตรกร เชื่อมโยง และพัฒนาความร่วมมือในด้านการผลิตทางเกษตรกรรม การแปรรูป การตลาดได้ การบริโภคเพื่อการยังชีพระหว่างเครือข่ายองค์กรเกษตรกรกับภาครัฐและภาคเอกชน โดยมุ่งเน้นดำเนินการ ๕ เรื่องหลักประกอบด้วยปัญหานี้สิน ปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ปัญหาที่ดินทำกิน ปัญหาราคาสินค้าเกษตร เรื่องสวัสดิการเกษตรกร สิทธิเกษตรกรและการไม่ได้รับความเป็นธรรม พื้นที่ดำเนินการอำเภอละ ๑ ตำบล เพื่อให้การแก้ไขปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรม

อย่างไรก็ตามสภาเกษตรกรแห่งชาติเห็นว่าการจะแก้ไขปัญหาการเกษตรของประเทศได้นั้นต้องมีการดำเนินงานในลักษณะของการรวมกลุ่ม และส่งเสริมพัฒนากลุ่มให้มีความเข้มแข็ง พึ่งตนเองได้ โดยเริ่มจากกลุ่มขนาดเล็กระดับหมู่บ้านตำบลส่งเสริมให้มีการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเบื้องต้นเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ในลักษณะของเกษตรอุตสาหกรรมหรือSMEs เกษตรซึ่งการที่จะพัฒนาสู่ความเข้มแข็งได้นั้น จำเป็นต้องสนับสนุนให้กลุ่มหรือชุมชนมีแผนปฏิบัติงาน มีเป้าหมายที่ชัดเจน มีข้อมูลที่ครบถ้วนถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน เพื่อใช้ในการวางแผนมีการสร้างผู้นำสร้างคนในชุมชนหรือกลุ่มองค์กร ให้มีความรู้ความเข้าใจมีความสามารถจัดทำแผนงาน กำหนดวิธีการ เป้าหมายการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อจะเป็นพลังขับเคลื่อนที่สำคัญให้กับเศรษฐกิจฐานรากระดับตำบลอย่างยั่งยืน ซึ่งจะสอดคล้องและเป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

ดังนั้น ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐ จึงได้รวบรวมโครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล กับโครงการสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรรายสินค้าเกษตรเข้าไว้ด้วยกัน เป็นกิจกรรมภายใต้โครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลเป็นเกษตรอุตสาหกรรม

แนวคิด

๑) พระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๓ ต้องการสนับสนุนสิทธิและการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการกำหนดนโยบาย และวางแผนพัฒนาเกษตรกรรมอย่างเป็นระบบ เพิ่มศักยภาพและยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรให้ดีขึ้นทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองอย่างต่อเนื่อง ให้เป็นไปเพื่อเกษตรกรอย่างแท้จริง

๒) การแก้ปัญหาทางการเกษตร ไม่มีใครรู้ปัญหาดีเท่ากับตัวเกษตรกรเอง ดังนั้นจึงต้องมุ่งสร้างความสามารถของเกษตรกร เพื่อให้มีความรู้บริหารจัดการด้วยตนเองในลักษณะของกลุ่มชุมชนพื้นที่ตำบล โดยการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมใช้เป็นแนวทางการพัฒนาและแก้ไขปัญหา

หลักการ

๑) เน้นอาชีพสินค้า(อาชีพ) เป็นตัวตั้งพื้นที่ตำบลเป็นศูนย์กลาง และเกษตรกรเป็นเจ้าของทำการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาให้เป็นไปตามความต้องการของเกษตรกรในตำบล มากกว่าตอบสนองตัวชี้วัดของหน่วยงานสนับสนุนภายนอก

๒) รวมพลังทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐภาคประชาสังคมพ่อค้านักธุรกิจภาคเอกชนและภาคีการพัฒนาอื่นๆ สนับสนุนการบริหารการพัฒนา

๓) เป็นแผนพัฒนารายสินค้า ไม่ใช่แผนรายพื้นที่ เหมือนที่สภาเกษตรกรจังหวัดทำในครั้งก่อน เช่น ตำบลนี้จะเลี้ยงวัว ก็ทำแผนเลี้ยงวัวทั้งตำบล สร้างเครือข่าย สร้างระบบทั้งหมดที่จะเกิดขึ้นในตำบล เน้นเฉพาะเรื่องที่จะก่อให้เกิดรายได้ ลดรายจ่าย แก้ปัญหาหนี้สินและอื่นๆ

แนวทางการพัฒนา

สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรธานี จัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ดังนี้

๑) ระดมความคิดเห็น ปัญหาและกำหนดแนวทางการส่งเสริม และการแก้ไขปัญหาที่ดินโดยส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิในที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมของเกษตรกร

๒) การส่งเสริม การพัฒนา และแก้ไขปัญหาแหล่งน้ำและระบบชลประทานเพื่อเกษตรกรรม

๓) การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเกษตรกร และกำหนดสวัสดิการให้เกษตรกร

๔) พัฒนาความร่วมมือในด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด สนับสนุนการรวมกลุ่มสร้างเครือข่ายรายอาชีพ รายสินค้า เพื่อการลดรายจ่าย และสร้างมูลค่าเพิ่ม ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๕) การแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกร และการเข้าถึงแหล่งทุน

วัตถุประสงค์

๑) เพื่อพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงสามารถจัดทำแผนพัฒนาร่วมกันนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างทางการเกษตร

๒) เพื่อจัดตั้งองค์กรเกษตรกรรายสินค้า ในพื้นที่ตำบลเป้าหมาย ซึ่งเป็นสินค้าเกษตรชนิดใหม่ในพื้นที่ หรือพัฒนาแก้ไขปัญหาสินค้าเกษตรเดิมและเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตทางเกษตรกรรม การแปรรูป การตลาด

๓) เพื่อปรับปรุงระบบการผลิต และการตลาดสินค้าเกษตรของเกษตรกรในตำบล โดยอาศัยแผนพัฒนาเกษตรกรรม การบริหารจัดการ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เป็นเครื่องมือสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรตลอดห่วงโซ่มูลค่า(value chain) ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทางในรูปแบบเกษตรอุตสาหกรรม และ SMEs เกษตร เปลี่ยนแปลงจากเกษตรแบบดั้งเดิมเป็นเกษตรสมัยใหม่เน้นบริหารจัดการและเทคโนโลยี สร้างเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการ

ขั้นตอน/วิธีการดำเนินการ

๑) จัดประชุมคณะผู้ปฏิบัติงานสภาเกษตรกรระดับตำบลและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อระดมความคิดเห็นและจัดทำแผนฯ เน้นการแก้ไขปัญหาใน ๕ ประเด็นหลักคือ ปัญหาหนี้สิน ปัญหาที่ดินทำกิน ปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ปัญหาสวัสดิการสิทธิเกษตรกรและการไม่ได้รับความเป็นธรรม และปัญหาราคาสินค้าเกษตร และ

ส่งเสริมการจัดตั้งองค์กรเกษตรกรรายสินค้าทั้งกลุ่มรายเดิมและรายใหม่เพื่อต่อยอดและพัฒนาสู่เกษตรอุตสาหกรรม
เชื่อมโยงธุรกิจระหว่างกัน จำนวน ๙ ครั้ง ต่ำบลดะ ๑ ครั้ง

๒) จัดเวทีประชาคม เพื่อเชื่อมโยงการสมาชิกองค์กรเกษตรกรรายสินค้าเพื่อประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนแผนฯ จำนวน ๑ ครั้ง

๓) จัดทำรูปแบบแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล เสนอต่อสภาเกษตรกรจังหวัดให้ความเห็นชอบ

แนวทางการดำเนินการนำเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขปัญหา ๕ เรื่องหลัก

๑) จัดทำบันทึกข้อตกลง (MOU) ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม สถาบันการศึกษา และภาคเอกชน เช่น ธกส. บริษัท ห้างสรรพสินค้าต่าง ๆ

๒) แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงาน โดยมีแต่งตั้งคณะทำงานด้านต่างๆ พนักงานสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ เป็นฝ่ายเลขานุการฯ

๓) ประสานนำเสนอโครงการ ให้กลุ่มองค์กรได้รับการสนับสนุนงบประมาณฯ จากทุกภาคส่วน

๔) ประสานหน่วยงานหรือผู้เกี่ยวข้องแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบต่างๆ

๕) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์งาน/โครงการ

๖) ติดตามงาน/ประเมินผลและสรุปงานโครงการ

ลำดับที่	กิจกรรม	วิธีการ	เป้าหมาย/ ผู้เกี่ยวข้อง	ผู้รับผิดชอบ
๑	ศึกษา เตรียมความพร้อมบุคลากร และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	- ประชุมชี้แจงโครงการ (เป้าหมาย วัตถุประสงค์ วิธีการ ขั้นตอน) - ข้อมูลพื้นที่จังหวัดอุดรดิตถ์ - แต่งตั้งคณะทำงานฯ	คณะทำงานด้านต่างๆ พนักงานสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์	คณะทำงานด้านต่างๆ สภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์
๒	ประชาสัมพันธ์โครงการชี้แจงโครงการ (ก่อน ระหว่าง และ หลัง)	-ประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจโครงการ (ก่อน) - จัดกิจกรรมเปิดตัวโครงการ (Click off) (ระหว่าง)	เกษตรกร อปท. ผู้นำชุมชน ผู้นำกลุ่มอาชีพ,หน่วยงานในพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง	- สมาชิกสภาเกษตรฯ - คณะทำงานฯ - อปท. ,อบจ. - อบต. - ทสจ.
๓	คัดเลือกบุคคลเป้าหมายและพื้นที่ร่วมโครงการ	สมัครเข้าร่วมโครงการ -ประกาศรับสมัครตามเกณฑ์การคัดเลือก -รับสมัครพิจารณาคัดเลือกพื้นที่ -แจ้งบุคคลเป้าหมายเข้าร่วม	อนุกรรมการฯ คณะทำงานฯ อปท. พื้นที่สนใจเข้าร่วมโครงการ	- คณะอนุกรรมการฯ - คณะทำงานฯ
๔	จัดทำข้อมูลพื้นฐานพื้นที่เป้าหมาย	-กำหนดขอบเขตและประสานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง -รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นที่ -กำหนดขนาดพื้นที่และเกษตรกร	-คณะทำงานฯ - สนง.สภาเกษตรกร -อนุกรรมการฯ -อปท. -เกษตรกร	- คณะทำงานฯ - สนง.สภาเกษตรกร - อนุกรรมการฯ - อปท.

๓.๔ สรุปโครงการเพื่อขอรับการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : เพื่อแก้ไขปัญหา ๕ ประเด็น ของตำบลน้ำอ่าง อำเภอตรอน จังหวัดอุดรธานี

ที่	แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	วิธีการ	หน่วยสนับสนุน
๑.	สภาพปัญหาด้านสวัสดิการ สิทธิเกษตรกร และการไม่ได้รับความเป็นธรรม - รัฐดูแลเกษตรกรด้านคุณภาพชีวิตไม่เท่าเทียมกัน เช่น ด้านสุขภาพอนามัย ๑.๑ โครงการอบรมความรู้ด้านการจัดสวัสดิการในรูปแบบชุมชนจัดการตนเอง	๑) เพื่อให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรนำความรู้ที่ได้รับมาปรับใช้สร้างสวัสดิการให้ชุมชนได้บริหารจัดการตนเอง	- เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร/เยาวชนเกษตรกร ตำบลน้ำอ่าง อำเภอตรอน จังหวัดอุดรธานี	๑) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๒) ส่งเอกสารขอรับการสนับสนุนงบประมาณ ๓) ประสานวิทยากรให้ความรู้ตามความต้องการของกลุ่มฯ ๔) กำหนดวัน/เวลา/สถานที่ในการจัดฝึกอบรมด้านอาชีพ ๕) จัดประชุม/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันและสาธิตการประกอบอาชีพให้สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ๖) ประเมิน/ติดตามผล	- สนง.สภาเกษตรกรจังหวัด - สนง.พัฒนาชุมชนจังหวัด - สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัด - กศน.พื้นที่ของกลุ่มฯ - อบต.น้ำอ่าง - กอบจ. บกกลุ่มจังหวัด

ที่	แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	วิธีการ	หน่วยสนับสนุน
๒.	สภาพปัญหาหนี้สินของเกษตรกร - สถาบันการเงินกำหนดอัตราดอกเบี้ยสูง เช่น ธ.ก.ส./สหกรณ์/กองทุนฯ และธนาคารต่างๆ ของรัฐ - ผลผลิตทางการเกษตรมีราคาตกต่ำ ค่าครองชีพสูง ทำให้มีรายได้น้อย แต่รายจ่ายเพิ่มขึ้น - นโยบายภาครัฐ ช่วยเหลือเกษตรกรไม่ต่อเนื่อง ๒.๑ โครงการสินเชื่อปลอดดอกเบี้ย ๒.๒ โครงการปรับปรุงโครงสร้างหนี้แก่เกษตรกร/กลุ่มองค์กรเกษตรกร ๒.๓ โครงการพักชำระหนี้แก่เกษตรกร	๑) เพื่อให้เกษตรกรได้เข้าถึงแหล่งเงินทุน ๒) เพื่อให้เกษตรกรมีทุนหมุนเวียนที่ปลอดดอกเบี้ย ๓) เพื่อบรรเทาความเดือดร้อน	- เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร/พื้นตำบล น้ำอ่าง อำเภอรอน จังหวัดอุดรดิษฐ์	๑) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๒) จัดทำเอกสารนำเสนอโครงการเพื่อขอรับการช่วยเหลือ ๓) ติดตามประเมินผล	- สนง.สภาเกษตรกรจังหวัด - สนง.สหกรณ์จังหวัด - สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัด - ชกส.จังหวัด /สาขา - กองทุนฟื้นฟูฯ - กอบจ. งบกลุ่มจังหวัด

ที่	แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	วิธีการ	หน่วยสนับสนุน
๓.	สภาพปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร - ฝาย ม.๘ ประตุน้ำชำรุดเสียหาย - อ่างเก็บน้ำลำน้ำขำ ม.๒ ตื้นเขิน - คลองแม่น้ำตรอน ม.๑ -๑๐ ตื้นเขิน - ฝายวังเดือนห้า ม.๕ ตื้นเขินมีวัชพืชมาก ๓.๑ โครงการปรับปรุงซ่อมแซมประตู ปิด-เปิด ฝาย ม.๘ ๓.๒ โครงการขุดลอกแหล่งน้ำการเกษตร - อ่างเก็บน้ำลำน้ำขำ ม.๒ - คลองแม่น้ำตรอน ม.๑ -๑๐ - ฝายวังเดือนห้า ม.๕	๑. เพื่อให้น้ำไหลได้สะดวกขึ้น ๒. เพื่อปรับปรุงซ่อมแซมประตู ปิด-เปิด ฝาย ม.๘ ให้สามารถ ใช้งานได้ ๑. เพื่อให้น้ำไหลได้สะดวกขึ้น ๒. เพื่อปรับปรุงแหล่งน้ำให้ ใช้งานได้	พื้นที่ทำการเกษตรของ หมู่บ้านที่ ๘ ตำบลน้ำอ่าง อำเภอตรอน จังหวัดอุดรธานี พื้นที่ทำการเกษตรของ หมู่บ้านที่ ๒,๑-๑๐,๕ ตำบลน้ำอ่าง อำเภอตรอน จังหวัดอุดรธานี	๑) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๒) จัดทำเอกสารโครงการฯ เพื่อ ขอรับการสนับสนุน และบรรจุ เข้าแผนพัฒนา ๔ ปีของส่วน ท้องถิ่น ๓) ติดตามประเมินผล ๑) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๒) จัดทำเอกสารโครงการฯ เพื่อ ขอรับการสนับสนุน และบรรจุ เข้าแผนพัฒนา ๔ ปีของส่วน ท้องถิ่น ๓) ติดตามประเมินผล	- สนง.สภาเกษตรกรจังหวัด - โครงการชลประทานฯ - สนง.ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมจังหวัด - สถานีพัฒนาที่ดิน - อบจ.อต - กอบจ. (งบกลุ่มจังหวัดฯ) - อบต.น้ำอ่าง

ที่	แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	วิธีการ	หน่วยสนับสนุน
๓.	สภาพปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร - หนองปูลัด ม.๖ ตื่นเงินและขยายให้ใหญ่ขึ้น - ก่อสร้างฝายกักเก็บน้ำพร้อมประตูน้ำคลองข้าป่าแกลบ ม.๑๐ - ก่อสร้างฝายเก็บน้ำห้วยเหิบ ม.๑๐ พร้อมเครื่องสูบน้ำ ขนาด ๕๐ แรง จำนวน ๒ ตัว - ก่อสร้างฝายชะลอน้ำคลองตรอน ม.๓,๔ ๓.๓ โครงการปรับปรุงและพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร - หนองปูลัด ม.๖ ๓.๔ โครงการก่อสร้างฝายเก็บน้ำและระบบส่งน้ำเพื่อการเกษตร - คลองข้าป่าแกลบ ม.๑๐ - ฝายเก็บน้ำห้วยเหิบ ม.๑๐ พร้อมเครื่องสูบน้ำ ขนาด ๕๐ แรง จำนวน ๒ ตัว - ฝายชะลอน้ำคลองตรอน ม.๓,๔	๑. เพื่อให้น้ำไหลได้สะดวกขึ้น ๒. เพื่อปรับปรุงแหล่งน้ำให้สามารถใช้งานได้ดีและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ ๑. เพื่อให้น้ำไหลได้สะดวกขึ้น ๒. เพื่อปรับปรุงแหล่งน้ำให้สามารถใช้งานได้	พื้นที่ทำการเกษตรของหมู่บ้านที่ ๖ ตำบลน้ำอ่าง อำเภอดรอน จังหวัดอุดรธานี พื้นที่ทำการเกษตรของหมู่บ้านที่ ๑๐,๓,๔ ตำบลน้ำอ่าง อำเภอดรอน จังหวัดอุดรธานี	๑) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๒) จัดทำเอกสารโครงการฯ เพื่อขอรับการสนับสนุน และบรรจุเข้าแผนพัฒนา ๔ ปีของส่วนท้องถิ่น ๓) ติดตามประเมินผล ๑) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๒) จัดทำเอกสารโครงการฯ เพื่อขอรับการสนับสนุน และบรรจุเข้าแผนพัฒนา ๔ ปีของส่วนท้องถิ่น ๓) ติดตามประเมินผล	- สนง.สภาเกษตรจังหวัด - โครงการชลประทานฯ - สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด - สถานีพัฒนาที่ดิน - อบจ.อต - กอบจ. (งบกลุ่มจังหวัดฯ) - อบต.น้ำอ่าง

ที่	แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	วิธีการ	หน่วยสนับสนุน
๓.	สภาพปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร - ขยายเขตชลประทาน ม.๒,๔,๕,๙ ๓.๕ โครงการขยายเขตชลประทาน	๑. เพื่อให้เกษตรกรได้น้ำทำการเกษตร	พื้นที่ทำการเกษตรของหมู่บ้านที่ ๒,๔,๕,๙ ตำบลน้ำอ่าง อำเภอดรอน จังหวัดอุดรธานี	๑) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๒) จัดทำเอกสารโครงการฯ เพื่อขอรับการสนับสนุน และบรรจุเข้าแผนพัฒนา ๔ ปีของส่วนท้องถิ่น ๓) เสนอหน่วยงานสนับสนุนงบประมาณดำเนินการ ๔) ติดตามประเมินผล	- สนง.สภาเกษตรกรจังหวัด - โครงการชลประทานฯ - สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด - สถานีพัฒนาที่ดิน - อบจ.อต - กอบจ. (งบกลุ่มจังหวัดฯ) - อบต.น้ำอ่าง

ที่	แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	วิธีการ	หน่วยสนับสนุน
๔.	สภาพปัญหาที่ดินทำกิน - เอกสารกรรมสิทธิ์ในที่ดิน/ที่ดินทำกิน พื้นที่หมู่ที่ ๒,๕,๑๐ อยู่ในเขตป่าไม้ ต้องการที่ดินทำกิน เนื่องจากไม่มีเอกสาร สิทธิ์ - ดินเสื่อมโทรม ๔.๑ โครงการจัดสรรที่ดินทำกิน	๑. เพื่อให้เกษตรกรมีที่ดินทำกิน	เกษตรกรหมู่ที่ ๒,๕,๑๐ ตำบลน้ำอ่าง อำเภอตรอน จังหวัดอุดรดิษฐ์	๑) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๒) จัดทำเอกสารโครงการฯ เพื่อ ขอรับการสนับสนุน และบรรจุ เข้าแผนพัฒนา ๔ ปีของส่วน ท้องถิ่น ๓) เสนอหน่วยงานสนับสนุน งบประมาณดำเนินการ ๔) ติดตามประเมินผล	- สนง.สภาเกษตรกรจังหวัด - สนง.ปฏิรูปที่ดินจังหวัด - สนง.ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมจังหวัด - สถานีพัฒนาที่ดิน - อบจ.อต - กอบจ. (งบกลุ่มจังหวัดฯ) - อบต.น้ำอ่าง
	๔.๒ โครงการปรับปรุงบำรุงดิน	๑. เพื่อให้เกษตรกรได้รับความรู้การ ดูแลปรับปรุงดินมีสภาพดีใช้ เพาะปลูกพืช	เกษตรกรทุกหมู่บ้าน ตำบล น้ำอ่าง อำเภอตรอน จังหวัด อุดรดิษฐ์	๑) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๒) จัดทำเอกสารโครงการฯ เพื่อ ขอรับการสนับสนุน และบรรจุ เข้าแผนพัฒนา ๔ ปีของส่วน ท้องถิ่น ๓) เสนอหน่วยงานสนับสนุน งบประมาณดำเนินการตรวจวัดค่า ดิน ปุ๋ยพืชสด การดูแลรักษาดิน ๔) ติดตามประเมินผล	

ที่	แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	วิธีการ	หน่วยสนับสนุน
๕.	สภาพปัญหาราคาสินค้าเกษตร ชนิดพืช : ข้าว - ราคาไม่แน่นอน ราคาตกต่ำ - ผู้ประกอบการรวบรวมสินค้าเป็นเครือข่ายกัน รวมตัวกันกดราคารับซื้อทำให้เกษตรกรเกิดความเสียเปรียบ - จำหน่ายข้าวเปลือกให้ได้ราคาสูง หรือจำหน่ายให้ได้ราคาที่เป็นธรรม - แหล่งรับซื้อมีน้อย - เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตสูง - ปลูกพืชชนิดเดียวมากจนทำให้ราคาตกต่ำ - การแปรรูปเพิ่มมูลค่าไม่มีความหลากหลาย ๕.๑ โครงการอบรมให้ความรู้การเพิ่มผลผลิตและการลดต้นทุนการผลิตข้าว	๑.เพื่อให้เกษตรกรและกลุ่มองค์กรเกษตรกรที่ผลิตข้าวได้รับความรู้ๆ นำมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์และสามารถขยายผลสู่เกษตรกรในพื้นที่ใกล้เคียงได้ ๒. เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น	- เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร/องค์กรเกษตรกรในพื้นที่ตำบลน้ำอ่าง อำเภอดรอน จังหวัดอุดรธานี	๑) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความช่วยเหลือ ๒) ส่งเอกสารนำเสนอโครงการขอรับการสนับสนุนฯจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านความรู้/งบประมาณในการอบรมฯและนำเข้าบรรจุในแผนพัฒนาตำบล ๔ ปี ของอบต. ๓) ติดตาม/ประเมินผล	- สนง.สภาเกษตรกรจังหวัด - สนง.เกษตรจังหวัด - สนง.พัฒนาชุมชนจังหวัด - สนง.กศน. - อบจ.อด - กอบจ. (งบกลุ่มจังหวัดฯ) - ชกส. - อบต.น้ำอ่าง

ที่	แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	วิธีการ	หน่วยสนับสนุน
๖.	สภาพการพัฒนาระดับกลุ่มองค์กร เกษตรกรเป็นเกษตรกรอุตสาหกรรม กลุ่มอาชีพ : วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกร อินทรีย์และปุ๋ยหมักชีวภาพ ๖.๑ โครงการอบรมการผสมเทียมโค ๖.๒ โครงการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ ๖.๓ โครงการอบรมการย้อมผ้าด้วยไหมจาก วัตถุดิบธรรมชาติเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์	๑. เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับการผสม เทียมโค ๑. เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ ประสิทธิภาพการผลิต การออกแบบ บรรจุภัณฑ์ให้มีคุณภาพ ๑. เพื่ออนุรักษ์และสืบสานผ้าทอที่ เป็นงานศิลปะอัตลักษณ์	- วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกร อินทรีย์และปุ๋ยหมักชีวภาพ ตำบลน้ำอ่าง อำเภอดรอน จังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน ๑ ครั้ง - ยี่ห้อ/บรรจุภัณฑ์ ๑ เรื่อง - วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกร อินทรีย์และปุ๋ยหมักชีวภาพ ตำบลน้ำอ่าง อำเภอดรอน จังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน ๑ ครั้ง	๑) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การ สนับสนุนดำเนินการ ๒) จัดอบรมให้ความรู้ด้านการผสมเทียม ๓) ติดตาม/ประเมินผล ๑) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การ สนับสนุนดำเนินการ ๒) หน่วยงานสนับสนุนงบประมาณ ดำเนินการ ๓) ติดตาม/ประเมินผล ๑) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การ สนับสนุนดำเนินการ ๒) หน่วยงานสนับสนุนงบประมาณ ดำเนินการ ๓) ติดตาม/ประเมินผล	- สนง.สภาเกษตรกรจังหวัด - สนง.เกษตรจังหวัด/อำเภอ - สนง.ปศุสัตว์จังหวัด/อำเภอ - สนง.พัฒนาชุมชนจังหวัด - กรมวิชาการเกษตร - อบจ.อต - ธกส. - อบต.น้ำอ่าง - หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

แผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลน้ำอ่าง

(พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

อำเภอตรอน จังหวัดอุดรธานี

โครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบล
เป็นเกษตรอุตสาหกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

จัดทำโดย..

สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรธานี

คำนำ

สภาเกษตรกรแห่งชาติ ได้กำหนดยุทธศาสตร์การจัดทำแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมจากล่างสู่บน โดยให้สภาเกษตรกรจังหวัดดำเนินการจัดประชุมเครือข่ายสภาฯ ระดมความเห็นเกษตรกรและผู้แทนหน่วยงาน/องค์กร เกษตรกรในระดับตำบล เพื่อได้ข้อมูลปัญหาความต้องการ และข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาแก้ไขปัญหาการด้านการเกษตร รวมทั้งโครงการระดับตำบลเป็นแผนงานพัฒนาในระดับอำเภอ จนถึงระดับจังหวัดตามลำดับ

ดังนั้น ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐ จึงได้รวบรวมโครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล กับโครงการสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรรายสินค้าเกษตรเข้าไว้ด้วยกัน เป็นกิจกรรมภายใต้โครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลเป็นเกษตรอุตสาหกรรมและมุ่งเน้นดำเนินการ ๕ เรื่องหลัก คือ ปัญหาสวัสดิการ สิทธิเกษตรกร และการไม่ได้รับความเป็นธรรม ปัญหาหนี้สินของเกษตรกร ปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ปัญหาที่ดินทำกิน และปัญหาราคาสินค้าเกษตร เพื่อรับฟังความเห็นสรุปประเด็นปัญหาให้การช่วยเหลือ ส่งต่อหน่วยงานหรือผู้เกี่ยวข้องพิจารณาต่อไป และมีกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาต่อยอดกลุ่มองค์กรฯเดิม และจัดตั้งกลุ่มฯใหม่ โดยเริ่มจากกลุ่มขนาดเล็ก ระดับหมู่บ้านตำบลส่งเสริมให้มีการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเบื้องต้นเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม และพัฒนาส่งเสริมในรูปแบบจัดการตนเองของเกษตรกรสู่ระดับอุตสาหกรรมหรือSMEs เกษตร ซึ่งการที่จะพัฒนาสู่ความเข้มแข็งได้ นั้น จำเป็นต้องสนับสนุนให้กลุ่มหรือชุมชนมีแผนปฏิบัติงานมีเป้าหมายในการประกอบอาชีพที่ชัดเจน มีข้อมูลที่ครบถ้วน ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน สภาเกษตรกรแห่งชาติ ได้กำหนดเป้าหมายให้สภาเกษตรกรจังหวัด ดำเนินการในพื้นที่ทุกอำเภอๆ ละ ๑ ตำบล เพื่อตอบสนองความต้องการของเกษตรกรและให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ จังหวัดอุดรดิตถ์ มีพื้นที่ดำเนิน ๙ อำเภอ พื้นที่เขตอำเภอตรอน ได้คัดเลือกตำบลน้ำอ่าง เป็นพื้นที่ดำเนินการฯ

ท้ายนี้ ขอขอบคุณในความร่วมมือร่วมใจของสมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์คณะผู้ปฏิบัติงาน สภาเกษตรกรระดับตำบลของตำบลนี้ ตลอดจนพนักงานเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน ผู้แทนองค์กรต่างๆส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนร่วมทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือและให้ความร่วมมือด้วยดี จนทำให้การจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลฯของสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ส่วนยุทธศาสตร์การเกษตร
สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์
พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑ บททั่วไป	๑ - ๒๒
๑.๑ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓	๒
๑.๒ กรอบแนวคิดและทิศทางของแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม	๓
๑.๓ บริบทชุมชน	๗
- แผนที่แสดงอาณาเขตตำบล	
- ประวัติความเป็นมาของชุมชน	
- สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของตำบล <u>บ่อทอง</u>	
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สภาพปัญหา	๒๓ - ๓๒
๒.๑ สรุปความสัมพันธ์ของแผนฯ แต่ละระดับ	๒๔
๒.๒ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis)	๒๕
๒.๓ ผลการวิเคราะห์ศักยภาพด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติฯ	๒๖
๒.๔ สรุปประเด็นปัญหา/ความต้องการ/แนวทางการพัฒนาระดับตำบล	๓๐
บทที่ ๓ การขับเคลื่อนแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบล<u>บ่อทอง</u> (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔)สู่การปฏิบัติ	๓๓ - ๕๐
๓.๑ ยุทธศาสตร์สภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔	๓๔
๓.๒ ยุทธศาสตร์จังหวัดอุดรดิตถ์และยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ๑ (๕ จังหวัด ได้แก่ พิษณุโลก อุดรดิตถ์ สุโขทัย ตาก และเพชรบูรณ์)	๓๕
๓.๓ การดำเนินโครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลเป็นเกษตรอุตสาหกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐	๓๙
๓.๔ สรุปโครงการนำเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขปัญหา ๕ เรื่องหลักของ <u>ตำบลบ่อทอง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุดรดิตถ์</u>	๔๒

ภาคผนวก

ภาพกิจกรรม

สรุปผลการสำรวจข้อมูลเกษตรกรผู้มีปัญหา ๔ ประเด็นสำคัญ

คณะผู้จัดทำ

ภาคผนวก

ภาพกิจกรรม

ประชุมรับฟังความคิดเห็นของเครือข่ายสภาเกษตรกรระดับอำเภอ/ตำบล : ตำบลน้ำอ่าง
เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๐ ณ ห้องประชุม อบต.น้ำอ่าง อ.ตรอน จ.อุดรธานี

สรุปผลการสำรวจข้อมูลเกษตรกรผู้มีปัญหา ๔ ประเด็นสำคัญ
(หนี้สินเกษตรกร ในระบบ,นอกระบบ ,ที่ดิน,แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร,สวัสดิการ สิทธิเกษตรกร และ
การไม่ได้รับความเป็นธรรม)

โครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรมตำบลเป็นเกษตรกรอุตสาหกรรม ปี ๒๕๖๐

ตำบล	หมู่ที่	ปัญหา	จำนวน เกษตรกร (ราย)	จำนวนยอดเงิน (บาท)	แนวทางการ แก้ไข	ความต้องการ	หมายเหตุ
น้ำอ่าง	๓	หนี้สินใน ระบบ	๑	๔๐๐,๐๐๐	ประสาน ธ.ก.ส. ดำเนินการ	อื่นๆ	เป็นหนี้ ธ. ก.ส.
			๑	๗๐๐,๐๐๐	ประสาน ธ.ก.ส. , สหกรณ์ ดำเนินการ	สัญญากู้เงิน สิ้นสุดไม่ สามารถชำระ หนี้	เป็นหนี้รวม ๒ สถาบัน
			๗	๑,๗๓๐,๐๐๐	ประสาน สหกรณ์ ดำเนินการ	๓ ราย สัญญา เงินกู้สิ้นสุด ไม่ สามารถชำระ หนี้, ๔ ราย อื่นๆ	
			๑	๑๕๐,๐๐๐	ประสานกองทุนฯ	อื่นๆ	
รวม	๑	๑	๑๐	๒,๙๘๐,๐๐๐			

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

- ๑. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรอุดรดิตถ์
- ๒. หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
- ๓. ผู้แทนสภาเกษตรกรระดับตำบล ระดับหมู่บ้าน อปท.กลุ่มองค์กรเกษตรกร กำนัน ผู้ใหญ่บ้านและผู้นำชุมชน
- ๔. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

ผู้ร่วมจัดทำโครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลเป็นเกษตรอุตสาหกรรม

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐

สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์

๑. นายบัญชา อรุณเขต	ประธานสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์
๒. นายชัยพล เมฆไหว	รองประธานสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ คนที่ ๑
๓. นายไพบูลย์ นาแก้ว	รองประธานสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ คนที่ ๒
๔. นายพนม รุ่งทอง	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ (อำเภอเมืองอุดรดิตถ์)
๕. นางมารศรี สิงห์เสวก	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ (อำเภอเมืองอุดรดิตถ์)
๖. นายสุชาติ ปินจันทร์	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ (อำเภอลับแล)
๗. นายยวง อยู่มา	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ (อำเภอพิชัย)
๘. นายม่วง สดนามอญ	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ (อำเภอพิชัย)
๙. นายเลิศ คงแก้ว	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ (อำเภอพิชัย)
๑๐. นายสมัง พองดา (เสียชีวิต)	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ (อำเภอน้ำปาด)
๑๑. นางชุติมา สุวรรณนวล	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ (อำเภอบ้านโคก)
๑๒. นายวิเชียร วัฒนพันธุ์	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ (อำเภอตรอน)
๑๓. นายอำนาจ จันทะมูล	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ (อำเภอท่าปลา)
๑๔. นายลำพัง วงษ์ชัย	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ (อำเภอท่าปลา)
๑๕. นายณรงค์ ไชยมิ่ง	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ (อำเภอปากท่า)
๑๖. นายพงศ์นิมิตร แก้วแดง	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ (อำเภอทองแสนขัน)
๑๗. นายณัฐพล โสภณปิยวัฒน์	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านพืช
๑๘. นายอิทธิรัตน์ บุญคง	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านพืช
๑๙. นายสมัย เอี่ยมท่า	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสัตว์
๒๐. นายประดิษฐ์ ดิษฐรัตน์	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านประมง
๒๑. นายพิน ไชวันดี	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเกษตรกรรมอื่นๆ

พนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ : รวบรวมและจัดทำรูปเล่ม

๑. นายมนตรี ฉัตรทอง	หัวหน้าสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์
๒. นางสาวมณัญญา เชื้อชายเลิศ	หัวหน้าส่วนยุทธศาสตร์การเกษตร
๓. นายอาวุธ พานิชย์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
๔. นายธนาชนท์ เหมือนหม้อ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
๕. นางสาวจรรุวรรณ บุญเดช	นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ
๖. นางสาวศิริรัตน์ รื่นกันทา	นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ
๗. นางสาวภาวดี แก้วพลปรกรณ์	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน